У име
Оца и Сина и Светога Духа
С благословом
Његове Светости
Архиепископа пећког
Митрополита београдско-карловачког
и Патријарха српског
ПАВЛА
и чланова Светог архијерејског синода
Српске православне цркве
Митрополита црногорско-приморског Амфилохија,
Епископа банатског Хризостома,
Епископа рашко-призренског Артемија
и Епископа браничевског Игнатија
одштампа се ова књига

ПРАВОСЛАВНИ МОЛИТВЕНИК

Године Господње
хиљаду деветсто деведесет осме
у Београду

Штампа:
Штампарија Српске патријаршије – Београд
у време управника ђакона Бориславa Алексића
Украсне виньете израдио: В. Јуришић

МОЛИТВА је побожно управљање душе човекове Богу, или беседа срца са Богом. Кроз њу, представљајући невидљиво Бога пред собом, човек излива осећања своје душе. Она је уздизање ума и срца Богу; њоме човек узлеће у хорове анђела и постаје учесник њиховог блаженства. Молитва је тамјан најпријатнији Богу, најсигурнији мост за прелаз преко искушења таласа живота, необорива стена свих који верују, мирно пристаниште, божанска одећа која облачи душу великом добротом и лепотом. Молитва је мати свих добрих дела, чуварка чистоте тела (невиности), печат девојаштва, сигурна ограда против свих лукавстава вечитог непријатеља нашега – ђавола. Гони непријатеље именом Христовим, јер јачег од овог средства нема ни на небу ни на земљи. Молитва је утврђење света, умилостивљење Бога за грехе, пристаниште које таласи не могу обурвати, просвећење ума, секира очајању, разбијање туге, рађање наде, ублажавање гнева, заступница свих којима се суди, радост оних који су у тамници, спасење онима који гину. Она је учинила да кит постане дом Јонин, Језекију је вратила од врата смртних животу, вавилонским младићима пламен је претворила у росу. Молитвом је свети Илија затворио небо, те не паде киша на земљу за три године и шест месеци (Јак 5, 17). Кад ни сами апостоли нису могли изагнати нечисте духове, Господ им је рекао: "Овај се род изгони само молитвом и постом" (Мт 17, 21).

Нема ништа драгоценије од молитве у животу човечијем. Она и немогуће чини могућим, тешко чини лаким, неугодно претвара у угодно. Молитва је толико потребна човековој души, колико и ваздух дисању. Ко

се не моли, тај је лишен разговора са Богом, сличан је неплодном дрвету које се сече и у огањ баца (Мт 7, 19).

"Када управљаш ум и мисли небу, вели свети Макарије Велики, и хоћеш да се сјединиш са Господом, тада велико мноштво злих духова као црни облак надноси се над тобом да би ти спречили пут небу. Но, као што су стари зидови Јерихона пали од силе Божје, тако ће и сада стене зла, које спречавају ум твој, бити оборене силом Божјом. Кад си на молитви, сети се пред ким стојиш. Буди глув и нем за све што те окружава, призивај Господа у помоћ и Он ће ти помоћи. Потребно је из корена ишчупати свако осећање гнева и потпуно очистити убиствено осећање телесне жеље, ма чему она била управљена".

Учитељи Цркве и свети оци саветују да за време молитве сваки има смирење и скрушење у срцу због својих грехова. Јер, ако човек у срцу не осећа да је грешник, Бог неће услишити његову молитву. То се види и из молитве фарисеја и цариника. Молитва орошена сузама смирења и покајања, одмах бива услишана. Изливајући се из смирене душе она, по речима Премудрог Соломона, пробија облаке и не задржава се док не дође до Господа.

Кад је време молитви не бави се никаквим послом, јер се ђаволи о томе и старају да нас у време молитве забаве каквим било послом. Ако се каквим речима молитве услади твоја душа, продужуј молитву, јер се тада твој анђео хранитељ моли заједно са тобом. Свети Нифонт виде једанпут једног монаха како идући чита молитву. Његова молитва као пламен огњени, излазећи из уста, дохватила је небо. Монах је ишао, но и

анђео Божји ишао је, спроводећи монаха са огњеним копљем у руци, којим је ђаволе одгонио од монаха.

"Непрестано молите се", рекао је свети апостол, "да не паднете у напаст". Непрестана молитва састоји се у томе не само да се ми свагда молимо већ стално Бога да се сећамо и осећамо Га увек пред собом како гледа на сва дела, намере и помисли наше. Према томе, дивна је навика обраћати се Господу од срца и кратким молитвама у свакој прилици и послу, у почетку нпр.: Боже помози! Господе благослови! на крају: Слава Ти, Господе! Благодарим Ти, Боже! У изненадним неприликама, каквом било искушењу: Господе спаси! Боже, милостив буди мени грешнику! Господе Исусе Христе, Сине Божји, помилуј ме грешног! Пресвета Богородице спаси нас!

Потребно је молити се не само онда када осећамо да смо расположени за молитву него и онда, када нисмо, када нас леност, сан, заборав и остало, удаљује од молитве. Ако, не гледајући на све ово тамно збориште препрека, принуђавамо себе и боримо се са собом у молитви, таква молитва узлеће на небо да би стала пред престо Господњи. Ноћ је врло подесна за усамљену молитву. Тада се све стишава, умирује, а молитва која се узноси Богу у ноћној тишини из дубине срца, бива услишена и на душу се спушта двострука благодат Божја. За време такве молитве свезлобни враг са нарочито великом силом устаје и удара у богомољце многим искушавањем, страхом и напастима, но тада се и благодат Божја умножава ради духовне помоћи.

По општем мишљењу светих отаца, молитва, као кћи испуњавања заповести светог Јеванђеља, у исто време је и мати свију врлина.

Да бисмо се сачували од расејаности ума у молитви, свети оци препоручују да се ум – разум што више везује за речи молитве. Отуда, боље је да се молитве читају из молитвеника, а не да се говоре напамет. Ово нарочито важи за почетнике и слабе. Зато у Православној цркви све што се чита или пева обично, ма како се знало напамет, пева се читајући из књиге. Овако удубљен ум у молитвене речи лако не бежи на разне стране. Ако ум не може да се задржи и удуби у речи светих молитава, онда треба читати гласно колико да сам себе чујеш. Нарочито оваква молитва вреди кад се моли насамо.

У молитви не треба много напрезати своје живце, нити сувише дубоко уздисати, увлачећи ваздух, нити главу држати подигнуту и забачену, јер је све то штетно. Ваља се тихо молити, с дубоким али нечујним уздасима, оборене главе земљи, смирено, а с времена на време бацити поглед на свете иконе, као они, који се стварно осећају грешни пред Богом.

У друштву наша молитва треба да буде нечујна, да ничију молитву не би реметила.

Ако би у молитви твој ум ишао на разне стране, а не небу и Богу, ипак не падај духом, него га увек враћај и везуј за речи молитвене. Ипак таква молитва неће остати без плода, мада и није сва чиста.

За човека у тузи нема бољег утешитеља од молитве. Мучи ли се ко међу вама, нека се моли Богу (Јак 5, 13).

Болести и остале несреће наше, последица су греха. Зато смо дужни молити Гос-

пода да нам опрости грехове, да би заједно са тим исцелио нас и од телесних болести и несрећа земаљских. Када Бог пусти глад, рат, кише у невреме, суше, гра̀д, земљотрес и остало, то долази од греха народа. Зато узрок свих зала лежи у нама самима. Отуда опет јавља се потреба да се молимо Богу за опроштај греха, да би, ослободивши се овога корена свих несрећа, били избављени и од свих природних зала, која на нас долазе у виду страшних природних појава.

Ако и бива, да понеки проси од Бога штогод, а не добије, то може значити: да Бог услишава ту молитву, но по увиђавности својој испитује богомољца у трпљењу, па кад овај издржи трпљење до краја, онда у већој мери добива од Бога оно што је тражио; или значи: да богомољац не добија оно за што се молио због тога, што би му то послужило на зло.

Но молећи се Богу појединачно, насамо, по наредби Господњој (Мт 6, 6), не треба сматрати да је то довољно. У разним приликама и потребама живота: рођењу, смрти, женидби, градњи дома, сетви, поласку на дужи пут, болести итд., поред личне молитве треба се обраћати благодатној и молитвеној помоћи Цркве и свештеника, јер Св. писмо и на то упућује (Јак 5, 14). Уз то не заборављати редовно учествовање на заједничкој молитви у св. храму, што су вршили апостоли и сви свети (Дап 1, 14; 12, 12), јер је и то воља Божја (Мт 18, 20).

Не можемо да пропустимо без пажње ни то, да се при молитви треба прекрстити. Но прекрстити се треба правилно, а не као они који, као да се стиде крста Господњега, па мотају пред лицем и грудима, ни прсте правилно не сложивши, ни метнувши их где

је одрђено. Немарно стављање крста на себе, ожалошћава Господа, и богомољцу се узима за грех. Такав крст не само да нема никакве силе, но још радује ђаволе, јер тада није најстрашније оружје против њих. Грешник се не плаши толико места казне, колико ђаво дрхће од крста и у страху бежи, не смејући ни да погледа на његову силу (јер је сила крста сам Господ Исус Христос) који га пече као огањ. Наоружавши се св. крстом мученици су ишли без страха на најужасније муке. Светитељи су силом крста Христовога исцељивали болесне, васкрсавали мртве, без опасности испијали отров, пролазили кроз огањ и воду.

Један од старих хришћанских писаца, из првих векова Хришћанске цркве, сведочи да су ондашњи хришћани, следујући апостолској уредби и предању, при сваком раду или покрету, чинили знак крста. То су чинили: устајући или лежући у постељу, пре и после јела, пре рада и после њега. А садашњи хришћани обузети некаквим стидом, долазећи пријатељу на Славу или седајући за обед, чак и не мисле да се прекрсте, као да не знају шта је рекао Господ: "Јер ко се постиди мене и мојих речи у овом роду прељуботворном и грешном, и Син човечији постидеће се њега кад дође у слави Оца својега са светим анђелима!" (Мк 8, 38).

ОВАКО ТРЕБА ДА СЕ ПРЕКРСТИМО

У име Оца и Сина и Светога Духа - Амин

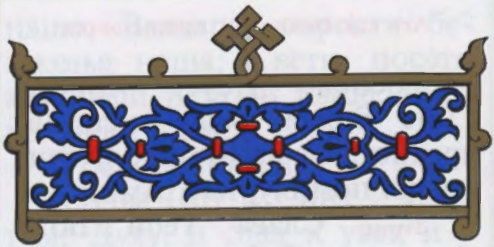

МОЛИТВЕ ЈУТАРЊЕ

Пренувши се из сна, устани одмах, и сабравши ум, реци са побожношћу и страхом Божјим, крстећи се:

У име Оца и Сина и Светога Духа. Амин.

Затим постој мало ћутећи, док се не умире сва твоја осећања, и тада начини три поклона, говорећи:

Господе Исусе Христе, Сине Божји, помилуј ме грешнога.

Тада, ако је свештеник, говори: Благословен Бог наш...

Ако није свештеник, почиње овако:

Господе Исусе Христе, Сине Божји, ради молитава пречисте Твоје Матере и свих светих помилуј нас. Амин.

Затим: Слава Теби Боже наш, слава Теби.

Царе небески, Утешитељу, Душе истине, који си свуда и све испуњаваш, ризницо добара и даваоче живота, дођи и усели се у нас, и очисти нас од сваке нечистоте и спаси, Благи, душе наше.

Свети Боже, свети Крепки, свети Бесмртни, помилуј нас (три пута).

Слава Оцу и Сину и Светоме Духу, и сада и увек и у векове векова. Амин.

Пресвета Тројице, помилуј нас; Господе, очисти грехе

наше; Владару, опрости безакоња наша; Свети, посети и исцели немоћи наше, имена Твога ради.

Господе помилуј! (три пута)

Слава Оцу и Сину и Светоме Духу, и сада и увек и у векове векова. Амин.

Молитва Господња

Оче наш који си на небесима,
да се свети име Твоје,
да дође царство Твоје,
да буде воља Твоја и на земљи као на небу;
хлеб наш насушни дај нам данас;
и опрости нам дугове наше као што и ми опраштамо дужницима својим;
и не уведи нас у искушење,
но избави нас од злога.

Затим ове Тројичне тропаре, глас 1:

Уставши од сна, падамо пред Тобом, Благи и узносимо Ти анђелску песму, Моћни: свет си, свет, свет, Боже, помилуј нас Богородицом.

Слава Оцу и Сину и Светоме Духу: Из постеље и сна подигао си ме, Господе; ум мој просвети и срце, и усне моје отвори да Те славим, Света Тројице: свет си, свет, свет, Боже, помилуј нас Богородицом.

И сада и увек и у векове векова. Амин. Судија ће доћи изненада, и откриће се свачија дела, но са страхом вичемо у поноћи: свет си, свет, свет, Боже, помилуј нас Богородицом.

Господе, помилуј! **(дванаест пута)**

И молитву ову:

Уставши од сна, захваљујем Ти Света Тројице, што се због своје велике доброте и дуготрпељивости ниси разљутила на мене лењивог и грешног, нити ме погубила због безакоња мојих, него си показала своје уобичајено човекољубље и подигла мене који сам лежао несвесно, да Ти јутрењујем и славим моћ Твоју. И сада просвети моје духовне очи, отвори моја уста, да се поучавам речима Твојим и разумем заповести Твоје и творим вољу Твоју и певам Тебе у срдачном исповедању и славим пресвето име Твоје, Оца и Сина и Светога Духа, сада и увек и у векове векова. Амин.

Онда:

Слава Ти, Царе, Боже, Сведржитељу, који си Својим божанским и човекољубивим промислом удостојио мене грешног и недостојног да устанем од сна и да уђем у Твој светли дан. Прими, Господе, глас молитве моје као и светих умних сила Твојих, и дај да Ти чистим срцем и смиреним духом приносим хвалу са нечистих усана мојих, да и ја грешник будем са упаљеном свећом душе моје у реду са мудрим девојкама, славећи Тебе у Оцу и Духу Светоме слављенога Бога Сина. Амин.

Ходите, поклонимо се цару нашем Богу!

Ходите, поклонимо се и припаднимо Христу, цару нашем Богу!

Ходите, поклонимо се и припаднимо самом Христу, цару и Богу нашем!

Псалам 50:

Помилуј ме, Боже, по великој милости својој, и по обиљу милосрђа свога очисти безакоње моје. Опери ме сасвим од безакоња мога, и од греха мога очисти ме, јер ја знам безакоње своје и грех је мој стално преда мном. Теби једином сагреших, и зло пред Тобом учиних, да се оправдаш у речима својим и да победиш кад Ти суде. Гле, у безакоњима се зачех, и у гресима роди ме мати моја. Јер гле, истину љубиш, и јављаш ми незнано и тајно свемудрости своје. Покропи ме исопом, и очистићу се;

опери ме, и биħу бељи од снега. Дај ми да чујем радост и весеље, да се прену кости потрвене. Одврати лице своје од грехова мојих, и сва безакоња моја очисти. Срце ми чисто саздај, Боже, и дух прав обнови у мени. Не одбаци ме од лица Твога, и Духа Твога Светога не одузми од мене. Дај ми радост спасења Твога, и духом владалачким учврсти ме. Научиħу безаконике путевима Твојим, и непобожни ħе се обратити Теби. Избави ме од крви, Боже, Боже спасења мога; обрадоваħе се језик мој правди Твојој. Господе, отвори усне моје, и уста ħе моја казивати славу Твоју. Јер, да си хтео жртве, принео бих; за жртве паљенице не мариш. Жртва је Богу дух скрушен; срце скру-

шено и смерно Бог неће презрети. По благости својој, Господе, чини добро Сиону, нека се подигну зидови јерусалимски. Онда ће Ти бити миле жртве правде, приноси и жртве паљенице; тада ће метати на жртвеник Твој теоце.

Символ вере

Верујем у једнога Бога Оца, Сведржитеља, Творца неба и земље и свега видљивог и невидљивог.

И у једнога Господа Исуса Христа, Сина Божијег, Јединородног, од Оца рођеног пре свих векова; Светлост од Светлости, Бога истинитог од Бога истинитог; рођеног, не створеног, једносуштног Оцу, кроз Кога је све постало;

Који је ради нас људи и ради нашега спасења сишао с небеса, и оваплотио се од Духа Светога и Марије Дјеве, и постао човек;

И Који је распет за нас у време Понтија Пилата, и страдао и био погребен;

И Који је васкрсао у трећи дан, по Писму;

И Који се вазнео на небеса и седи са десне стране Оца;

И Који ће опет доћи са славом, да суди живима и мртвима, Његовом царству неће бити краја.

И у Духа Светога, Господа, Животворног, Који од Оца исходи, Који се са Оцем и Сином заједно поштује и заједно слави, Који је говорио кроз пророке.

У једну, свету, саборну и апостолску Цркву.

Исповедам једно крштење за опроштење грехова.

Чекам васкрсење мртвих.

И живот будућег века. Амин!

Затим, Молитва прва, светога Макарија Великог:

Боже, очисти ме грешнога, јер никакво добро не учиних пред Тобом, него ме избави од зла, и нека буде у мени воља Твоја, да неосуђено отворим своја недостојна уста и прославим Твоје свето име, Оца и Сина и Светога Духа, сада и увек и у векове векова. Амин.

Молитва друга, истог светитеља:

Уставши од сна, поноћну песму приносим Ти, Спаситељу, и падајући пред Тобом

вапијем Ти: не допусти да заспим у греховној смрти, него ме обаспи милосрђем, Ти, који си се добровољно распео, и похитавши подигни мене који у лености лежим, и спаси ме у бдењу и молитви, и после ноћног сна заблистај ми дан безгрешан, Христе Боже, и спаси ме.

Молитва трећа, истог светитеља:

Уставши од сна, Теби прибегавам, Владару човекољубиви, и милосрђем Твојим полазим на дела Твоја. Молим Ти се, помози ми у свако доба у свакој ствари, и чувај ме од свега рђавог у свету, и од ђаволске брзоплетости, и спаси ме, и уведи у Твоје вечно царство. Јер Ти си мој створитељ, и свакога добра

промислитељ и подаритељ, и у Тебе је све уздање моје, и Теби славу узносим сада и увек и у векове векова. Амин.

Молитва четврта, истог светитеља:

Господе, који си својом великом добротом и својим великим милосрђем дао мени, слуги Твоме, да прошло време ове ноћи пређем без опасности од ма каквог зла противниковог, Ти, сам Владару, Творче свега, удостој ме да Твојом истинском светлошћу и просвећеним срцем творим вољу Твоју, сада и увек и у векове векова. Амин.

Молитва пета, светога Василија Великог:

Господе Сведржитељу, Боже сила и сваког тела, који на

висинама живиш и на смерне гледаш, а који срца испитујеш и оно што је сакривено у људима унапред знаш, беспочетна вечна Светлости, у које нема промене или сенке измене, сâм, бесмртни Царе, прими наша мољења, која Ти сада упућујемо од прљавих усана, ослањајући се на велико Твоје милосрђе, и опрости нам сагрешења наша која учинисмо делом и речју и мишљу, свесно или несвесно, и очисти нас од сваке прљавштине тела и духа. И даруј нам да бодрим срцем и трезвеном мишљу прећемо сву ноћ овога живота, очекујући долазак светлог и предсказаног дана јединородног Сина Твога, Господа и Бога и Спаса нашега Исуса Христа, у који ће Судија свих доћи са

славом да свакоме дâ по делима његовим, да нас не затече пале и разлењене него бодре, орне за делање и готове да уђемо са Њим у радост и божанску дворану славе његове, где је непрестано ликовање оних који празнују и неисказана сладост оних који гледају неизрециву сладост оних који гледају неизрециву лепоту лица Твога. Јер си Ти истинита светлост, која просвећује и освећује све и сва, и Тебе пева сва твар у векове векова. Амин.

Молитва шеста, истог светитеља:

Благосиљамо Те, превишњи Боже и Господе милости, који увек чиниш с нама оно што је велико и неиспитљиво,

славно и неизмерно; који нам дајеш сан ради окрепљења наше слабости и ради одмора нашег тела. Захваљујемо Ти што нас ниси погубио са безакоњима нашим, него си показао своје свагдашње човекољубље и подигао нâс који смо спавали да славимо моћ Твоју. Стога молимо Твоју неизмерну доброту: просвети наше мисли, отргни из тешког сна лености очи и ум наш, отвори наша уста и испуни их Твоје хвале, да бисмо радосно могли певати и исповедати се Теби, у свима и од свих слављеном Богу, беспочетном Оцу, са јединородним Твојим Сином, и свесветим и благим и животворним Твојим Духом, сада и увек и у векове векова. Амин.

Молитва седма,
Поноћна песма Пресветој Богородици:

Благодат Твоју славим Владарко, и молим Те, ум мој облагодати. Научи ме да идем право путем Христових заповести. Оснажи ме да молитвено бдим, сан мрзовоље одгонећи. Свезана оковима греха, разреши ме молбама Твојим, Богоневесто. Чувај ме и ноћу и дању, избављајући ме од непријатеља који војују против мене. Оживи ме умртвљеног страстима, Ти, која си родила животодавца Бога. Просвети моју ослепљену душу, Ти, која си родила незалазну светлост. О дивна палато Господња, учини ме домом Духа божанског. Ти, која си родила Лекара, излечи давнашње страсти душе моје. На

стазу покајања упути мене кога витла животна бура. Избави ме огња вечнога, и црва злога, и тартара, да не постанем радост ђаволима ја који сам подлегао многим гресима. Свебеспрекорна, начини новога човека од мене остарелог кроз неосетљива саграшења. Удаљи ме од сваке муке и умоли Владара свих. Удостој ме да са свима светима добијем небеско весеље. Пресвета Дјево, услиши глас непотребног слуге Твога. Пречиста, дај ми често бујицу суза која очишћава прљавштину душе моје. Непрестано Ти приносим јауке од срца, одобровољи се, Владарко, прими моју молитвену службу и принеси милосрдном Богу. Ти, која си изнад анђела, учини ме вишим од овога света.

Светлосни заклоне небесни, руководи у мени духовну благодат. Свебеспрекорна, подижем на похвалу руке и усне, упрљане прљавштином. Избави ме душегубних злоба, молећи усрдно Христа, коме приличи част и поклоњење, сада и увек и у векове векова. Амин.

Молитва осма,
Господу нашем Исусу Христу:

Многомилостиви и свемилостиви Боже мој, Господе Исусе Христе, из велике љубави сишао си и оваплотио се да би спасао све. И опет, Спасе, спаси ме по благодати, молим Те. Јер ако ме спасеш због дела, онда то није благодат и дар, него дуг. О велики у милосрђу и неисказани у милости, Ти си, о

Христе мој, рекао: који верује у мене, биће жив и неће видети смрти вавек. Ако, дакле, вера у Тебе спасава очајнике, ево верујем: спаси ме, јер си Ти мој Бог и Саздатељ. Нека ми се место дела урачуна вера, Боже мој, стога не тражи дела која ме оправдавају. Но, ова вера моја нека замени све, нека она одговара, нека ме она оправдава, нека ме она покаже учесником Твоје вечне славе, да ме не би ограбио сатана и да се не би похвалио, о Речи, да ме је отео из Твојих руку и заштите. Но, хтео ја или не хтео, спаси ме, Христе Спасе мој; похитај брзо, брзо, погибох, јер си Ти Бог мој од утробе матере моје. Господе, удостој ме да Те сада заволим као што некада заволех сами

грех, и да опет служим Теби без лености усрдно, као што раније служих лажљивом сатани. Особито пак служићу Теби, Господу и Богу моме Исусу Христу, у све дане живота мога, сада и увек и у векове векова. Амин.

Молитва девета, Анђелу чувару:

Свети Анђеле, који стојиш уз моју јадну душу и гледаш мој страсни живот, не остави ме грешнога, нити одступи од мене због моје неуздржљивости. Не дај места злом демону да овлада мноме помоћу насиља овог смртног тела. Ојачај моју бедну и слабу руку, и упути ме на пут спасења. О, свети Анђеле Божји, чувару и покровитељу моје јадне душе и тела, опро-

сти ми све чиме те увредих у све дане живота свога; и ако што сагреших ове прошле ноћи, заштити ме данас, и сачувај ме од сваког искушења ђаволског, да не бих никаквим грехом прогневио Бога, и моли се за мене Господу, да ме учврсти у страху своме и покаже ме достојним слугом своје доброте. Амин.

Завршна молитва јутарња Пресветој Богородици:

Пресвета Владарко моја, Богородице, својим светим и свемоћним молбама одагнај од мене, смерног и бедног слуге Твог: мрзовољу, заборавност, неразумност, нерад и све нечисте, рђаве и хулне помисли из једног срца мог и из помраченог ума мог, и угаси пламен страсти мојих,

јер сам убог и јадан; избави ме од многих и горких успомена и подухвата, и ослободи ме од свих злих делања, јер си благосиљана од свих нараштаја, и слави се пречасно име Твоје у векове векова. Амин.

Слава Оцу и Сину и Светоме Духу, сада и увек и у векове векова. Амин. Господе помилуј, Господе помилуј, Господе помилуј, благослови! (Ако је свештеник; ако нема свештеника, изоставља се реч: благослови.)

Господе Исусе Христе, Сине Божји, ради молитава пречисте Твоје Матере, преподобних и богоносних отаца наших и свих светих, спаси ме грешнога. Амин.

АКАТИСТ ПРЕСЛАТКОМ ГОСПОДУ НАШЕМ ИСУСУ ХРИСТУ

Кондак 1

Теби Војводо, који се бориш за нас, и Господе, Ада Победитељу, ја Твоје створење и слуга, избављен од вечне смрти, узносим похвале. Но, пошто имаш милосрђе неисказано, ослободи свих опасности мене који вапијем: Исусе, Сине Божји, помилуј ме!

Икос 1

Творче Анђела и Господе Сила, отвори мој збуњени ум и језик за похвалу пречистога имена Твога, као што си у старини глувоме и немоме одвезао слух и језик, па Ти говораше кличући овако: Исусе свечудесни, Анђела удивљење; Исусе свесилни, прародитеља избављење! Исусе преслатки, Патријараха величање; Исусе преславни, царева укрепљење! Исусе премили, Пророка испуњење; Исусе предивни, Мученика крепости! Исусе светихи, монаха радости; Исусе свемилостиви, свештеника сладости! Исусе свежалостиви, посника уздржање; Исусе свесладосни, преподобних радовање! Исусе сведрагоцени,

девственика целомудрије; Исусе предвечни, грешника спасење! Исусе, Сине Божји, помилуј ме!

Кондак 2

Господе, као што си се у оно време, видећи удовицу где силно плаче, смиловао, и васкрсао њеног сина кога су носили да сахране, тако се и на мене смилуј, Човекољупче, и васкрсни умртвљену гресима душу моју која кличе: Алилуја!

Икос 2

Тражећи да схвати оно што је несхватљиво, Филип говораше: Господе, покажи нам Оца. А Ти му рече: Толико си времена са мном, зар ниси сазнао да је Отац у мени и ја у Оцу? Стога, Неис-

питани, са страхом Ти кличем: Исусе, Боже предвечни; Исусе, Царе свесилни! Исусе, Господару дуготрпељиви; Исусе, Спасе свемилостиви! Исусе, чувару мој предобри; Исусе, очисти грехе моје! Исусе, уклони безакоња моја; Исусе, отпусти неправде моје! Исусе, надо моја, не остави мене; Исусе, помоћниче мој, не одгурни мене! Исусе, створитељу мој, не заборави мене; Исусе, пастиру мој, не изгуби мене! Исусе, Сине Божји, помилуј ме!

Кондак 3

Вишњом силом, Исусе, обукао си апостоле док су седели у Јерусалиму, обуци у топлоту Твога Светога Духа и мене, нагог без икаквог доброчинства, и дај ми да Ти с љубављу певам: Алилуја!

Икос 3

Имајући богатство милосрђа, Исусе, призвао си цариниke и грешнике и невернике. Не презри сада ни мене који сам сличан њима, него као скупоцено миро прими ову песму: Исусе, сило непобедива; Исусе, милости бесконачна! Исусе, красото пресветла; Исусе, љубави неисказана! Исусе, Сине Бога живога; Исусе, помилуј ме грешнога; Исусе, услиши ме у безакоњима зачетога; Исусе, очисти ме у гресима рођенога! Исусе, научи ме непотребнога; Исусе, просвети ме тамнога; Исусе, очисти ме нечистога; Исусе, подигни ме блуднога! Исусе, Сине Божји, помилуј ме!

Кондак 4

Имајући унутрашњу буру сумњалачких помисли, Петар

поче тонути; но угледавши Тебе, Исусе, где у телу ходиш по води, он познаде да си Ти истинити Бог, и добивши руку спасења рече: Алилуја!

Икос 4

Чувши Господе, где пролазиш путем, слепи вапијаше: Исусе, Сине Давидов, помилуј ме! И дозвавши га, Ти му отвори очи. Тако, просвети милошћу Твојом мислене очи срца и мене који Ти вапијем и говорим: Исусе, небеских створитељу; Исусе, земаљских искупитељу! Исусе, преисподњих истребитељу; Исусе, свеколике творевине украситељу! Исусе, душе моје утешитељу; Исусе, ума мога просветитељу! Исусе, срца мога весеље; Исусе, тела мога здравље! Исусе, Спаситељу мој, спаси ме; Исусе, свет-

лости моја, просвети ме! Исусе, од сваке муке избави ме; Исусе, недостојног спаси ме! Исусе, Сине Божји, помилуј ме!

Кондак 5

Као што си нас, Исусе, у оно време искупио Својом божанском крвљу од клетве законске, тако нас ослободи замке у коју ђаво уплете телесним страстима, блудним дражењем и злом мрзовољом, нас који Ти кличемо: Алилуја!

Икос 5

Јеврејска деца видевши у облику човечијем Онога који је руком саздао човека и схвативши да је Он – Господ, похиташе да Му гранчицама укажу поштовање, кличући осана! Ми пак, приносимо Ти песму, говорећи: Исусе,

Боже истинити; Исусе, Сине Давидов! Исусе, царе преславни; Исусе, јагње беспрекорно! Исусе, пастиру прекрасни; Исусе, хранитељу у детињству моме! Исусе, чувару у младости мојој; Исусе, похвало у старости мојој! Исусе, надо у смрти мојој; Исусе, животе по смрти мојој! Исусе, утехо моја на суду Твоме; Исусе, жељо моја, не постиди ме тада! Исусе, Сине Божји, помилуј ме!

Кондак 6

Испуњавајући, Исусе, проповед и речи богоносних проповедника, јавио си се на земљи и, несместив, поживео си са људима, и болести наше узео на себе. Стога, ми исцељени Твојим ранама, навикосмо да Ти певамо: Алилуја!

Икос 6

Светлост истине Твоје засија васељени и обмана ђаволска би прогнана, јер идоли, Спаситељу наш, не подневши Твоју снагу, падоше. А ми, добивши спасење, кличемо Ти; Исусе, истино која прогони обману; Исусе, светлости која си изнад свих светлости! Исусе, царе који савлађујеш свачију силу; Исусе, Боже који боравиш у милости! Исусе, хлебе живота, засити ме гладнога; Исусе, изворе разума, напој ме жеднога! Исусе, одећо весеља, одени ме трулежнога; Исусе, покривачу радости, покриј ме недостојнога! Исусе, даваоче молитељима, дај ми плач за грехе моје; Исусе, проналашче тражитеља, пронађи

душу моју! Исусе, отворитељу онима који куцају, отвори срце моје јадно! Исусе, искупитељу грешника, очисти безакоња моја; Исусе, Сине Божји помилуј ме!

Кондак 7

Желећи да откријеш сакривену од века тајну, Исусе, Ти си као овца био вођен на заклање, и као јагње нем пред онима који га стриже; а као Бог васкрсао си из мртвих, и са славом си се узнео на небеса, и подигао са собом нас који кличемо: Алилуја!

Икос 7

Јавивши нам се, Творац показа дивну ствар: оваплоти се без семена од Дјеве, васкрсе не сломивши печат на

гробу, и са телом уђе код апостола кроз затворена врата. Стога, дивећи се запевајмо: Исусе, Речи необухватна; Исусе, Речи несагледна! Исусе, сило непостижна; Исусе, мудрости недомислива! Исусе, Божанство неописиво; Исусе, Господство неизмериво! Исусе, царство непобедиво; Исусе, владавино бесконачна! Исусе, снаго највиша; Исусе, власти вечна! Исусе, Творче мој, сажали се на ме; Исусе, Спаситељу мој, спаси ме! Исусе, Сине Божји, помилуј ме!

Кондак 8

Видећи како се Бог на необичан начин учовечио, уклонимо се од сујетног света и управимо ум на божанске ствари: јер Бог ради тога на

земљу сиђе, да на небеса узведе нâс, који Му кличемо: Алилуја!

Икос 8

Сав беше међу земнима, но никако не одступи од небеских, Неизмерни, када ради нас добровољно пострада, и смрћу Својом нашу смрт умртви, и васкрсењем дарова живот онима који певају: Исусе, сладости срца; Исусе, крепости тела! Исусе, светлости душе; Исусе, бистрино ума! Исусе, радовање савести; Исусе, надо сигурна! Исусе, спомене предвечни; Исусе, похвало висока! Исусе, славо моја преузвишена; Исусе, жељо моја, не одгурни мене! Исусе, пастиру мој, потражи мене; Исусе, Спасе мој, спаси мене! Исусе, Сине Божји, помилуј ме!

Кондак 9

Сва природа анђелска непрестано слави на небесима пресвето име Твоје, Исусе, кличући: свет си, свет, свет! Ми пак грешни на земљи, земним устима кличемо: Алилуја!

Икос 9

Речите говорнике видимо безгласне као рибе пред Тобом, Исусе Спаситељу наш, јер не умеју да објасне како си то и неизменљиви Бог и савршен човек? Ми пак дивећи се тајни, узвикујемо са вером: Исусе, Боже предвечни; Исусе, Царе царева! Исусе, Господару Господара; Исусе, судијо живих и мртвих! Исусе, надеждо безнадежних; Исусе, утехо пла-

чућих! Исусе, славо убогих; Исусе, не осуди ме по делима мојим! Исусе, очисти ме по милости Твојој; Исусе, отерај од мене мрзовољу! Исусе, просвети мисли срца мога; Исусе, дај ми сећање на смрт! Исусе, Сине Божји, помилуј ме!

Кондак 10

Желећи да спасеш свет, Источе истока, дошао си тамноме западу – природи нашој – и понизио себе до смрти. Зато се име Твоје узвиси изнад сваког имена, и од свих небеских и земаљских нараштаја слушаш: Алилуја!

Икос 10

Царе предвечни, утешитељу истински Христе, очисти нас од сваке нечистоте као што си очистио десе-

торицу губаваца; и исцели нас као што си исцелио среброљубиву душу цариника Закхеја, да Ти у умиљењу кличемо: Исусе, ризницо непропадљива; Исусе, богатство непотрошљиво! Исусе, храно јака; Исусе, пиће неисцрпно! Исусе, одећо убогих; Исусе, одбрано удовица! Исусе, заштитниче сирочади; Исусе, помоћи трудбеника! Исусе, путовођо путника; Исусе, кормилару оних који плове! Исусе, пристаниште витланих буром; Исусе, Боже подигни ме палог! Исусе, Сине Божји, помилуј ме!

Кондак 11

Ја недостојни приносим Ти свеумилно појање, вапијем Ти као Хананејка: Исусе, помилуј ме, јер имам не кћер

него тело које љуто бесни страстима и пламти јарошћу, и дај исцељење мени који Ти узвикујем: Алилуја!

Икос 11

Павле који је раније гонио Тебе, светило које даје светлост онима што су у тами незнања, послуша силу божанског гласа и просветли своју душу. Тако просвéти и тамне зенице душе моје која вапије: Исусе, царе мој свесилни; Исусе, Боже мој свемоћни! Исусе, Господе мој свебесмртни; Исусе, створитељу мој преславни! Исусе, наставниче мој предобри; Исусе, пастиру мој свемилосрдни! Исусе, господару мој свемилостиви; Исусе, Спаситељу мој свежалостиви! Исусе, просвети моја чувства,

помрачена страстима; Исусе, исцели моје тело, израњављено гресима! Исусе, очисти ум мој од помисли сујетних; Исусе, сачувај срце моје од похота лукавих! Исусе, Сине Божји, помилуј ме!

Кондак 12

Исусе, разрешитељу свих дугова, даруј ми благодат, и прими мене покајника, као што си примио Петра који се био одрекао Тебе; и призови ме потиштеног, као што си некада призвао Павла који Те је гонио, и услиши мене који кличем: Алилуја!

Икос 12

Опевајући Твоје очовечење, сви Те славимо, и верујемо са Томом да си Ти Гос-

под и Бог који са Оцем седи, и који ће судити живима и мртвима. Онда удостој стајања с десне стране и мене који вапијем: Исусе, царе предвечни, помилуј ме; Исусе, цвете миомирисни, умириши ме! Исусе, топлото мила, загреј ме; Исусе, храме предвечни, заклони ме! Исусе, одећо светла, украси ме; Исусе бисеру скупоцени, облистај ме! Исусе, камену драги, озари ме; Исусе, сунце правде, обасјај ме! Исусе, светлости света, осветли ме; Исусе од душевних и телесних патњи избави ме! Исусе, из противничке руке отми ме; Исусе, од неугасивог огња и осталих вечних мука ослободи ме! Исусе, Сине Божји, помилуј ме!

Кондак 13

О, преслатки и свежалостиви Исусе, прими сада ово мало мољење наше као што си примио две удовичине лепте, и сачувај наслеђе Твоје од видљивих и невидљивих непријатеља, од најезде туђинаца, од болести и глади, од сваке невоље и смртоносне ране, и избави будућих мука све који Ти кличу: Алилуја!

Овај се кондак говори трипут.

И опет се чита Икос 1:

Творче Анђела и Господе Сила, отвори мој збуњени ум и језик за похвалу пречистога имена Твога, као што си у старини глувоме и немоме одвезао слух и језик, па ти говораше клучићу овако:

Исусе свечудесни, Анђела удивљење; Исусе свесилни, прародитеља избављење! Исусе преслатки, Патријараха величање; Исусе преславни, царева укрепљење! Исусе премили, Пророка испуњење; Исусе предивни, Мученика крепости! Исусе светихи, монаха радости; Исусе свемилостиви, свештеника сладости! Исусе свежалостиви, посника уздржање; Исусе свесладосни, преподобних радовање! Исусе сведрагоцени, девственика целомудрије; Исусе предвечни, грешника спасење! Исусе, Сине Божји, помилуј ме!

Кондак 1

Теби Војводо, који се бориш за нас, и Господе, Ада

Победитељу, ја Твоје створење и слуга, избављен од вечне смрти, узносим похвале. Но, пошто имаш милосрђе неисказано, ослободи свих опасности мене који вапијем: Исусе, Сине Божји, помилуј ме!

АКАТИСТ

ПРЕСВЕТОЈ ВЛАДИЧИЦИ НАШОЈ БОГОРОДИЦИ

Кондак 1

Теби, војвоткињи која се бори за нас, узносимо песме победне, а избавивши се од зла песме захвалне, ми, слуге Твоје, Богородице. Но пошто имаш моћ непобедиву, од сваке нас опасности избави, да Ти кличемо: Радуј се, Невесто Неневесна!

Икос 1

Анђео првак послан би с неба да каже Богородици: Радуј се! И гледајући Те, Господе, како се оваплоћаваш на нетелесни глас, беше запрепашћен, и стајаше кличући јој овако: Радуј се, јер ће Тобом радост засјати; радуј се, јер ће Тобом проклетство ишчезнути! Радуј се, палог Адама позивање; радуј се, Еве од суза избављење! Радуј се, висино недостижна људским помислима; радуј се, дубино недогледна и анђелским очима! Радуј се, јер си Царев престо; радуј се, јер носиш Носиоца свега! Радуј се, звездо која објављује Сунце; радуј се, утробо божанског оваплоћења! Радуј се, јер се Тобом обнавља створење; ра-

дуј се, јер се у Теби зачиње Створитељ! Радуј се, Невесто Неневесна!

Кондак 2

Видећи себе у чистоти, Света смело говори Гаврилу: Твој чудни говор изгледа несхватљив души мојој, јер како говориш о рођењу од бесеменог зачећа, кличући: Алилуја!

Икос 2

Тражећи да сазна непознато знање, Дјева повика служитељу (тајне): Реци ми како је могуће да се син роди из чисте утробе? А он јој рече са страхом, кличући овако: Радуј се, поверенице тајанственог Савета; радуј се, веро у оно о чему треба ћутати! Радуј се, уводе у чуда Хрис-

това; радуј се главни од догмата Његових! Радуј се, лествице небеска, којом сиђе Бог; радуј се, мосте, који преводи са земље на небо! Радуј се, чудо о коме много говоре анђели; радуј се, многооплакивани поразе демонима! Радуј се, јер си неизрециво светлост родила; радуј се, јер начин ником ниси открила! Радуј се, јер превазилазиш знање мудраца; радуј се, јер просветљујеш разум верних! Радуј се, Невесто Неневесна!

Кондак 3

Сила Свевишњега тада осени браку неискусну Дјеву ради зачећа, и утробу њену с благим плодом показа дивном њивом свима који желе да жању спасење, певајући овако: Алилуја!

Икос 3

Примивши Бога у утробу, Дјева похита Јелисавети. А чедо ове, осетивши одмах њихов загрљај, обрадова се, и узигравањем, као песмама клицаше Богородици: Радуј се, лозо неувелог изданка; радуј се, тековино бесмртнога плода! Радуј се, јер преобраћаш земљоделца у човекољупца; радуј се, јер си родила Садитеља живота нашега! Радуј се, њиво која произведе обиље милосрђа; радуј се, трпезо, која носи мноштво милости! Радуј се, јер чиниш да цвета рај сладости; радуј се, јер спремаш пристаништа душа! Радуј се, пријатни тамјане молитве; радуј се, целом свету умилостивљење! Радуј се, Божја наклоности према

смртнима; радуј се, смелости смртних према Богу! Радуј се, Невесто Неневесна!

Кондак 4

С буром помисли сумње у себи, смерни Јосиф збуни се гледајући, Непорочна, на Тебе безбрачну и подозревајући браколомство. Но сазнавши да је Твоје зачеће од Духа Светога рече: Алилуја!

Икос 4

Чуше пастири анђеле како песмом славе долазак Христа у телу, и похитавши му као Пастиру, видеше Га као безазлено јагње, отхрањено у утроби Марије коју славећи рекоше: Радуј се, Мати Јагњета и Пастира; радуј се, торе разумних оваца! Радуј се, одбрано од невид-

љивих непријатеља; радуј се, отварање рајских врата! Радуј се, јер се небеско радује са земаљским; радуј се, јер земаљско ликује са небеским! Радуј се, неућутна уста апостола; радуј се, непобедива смелости мученика! Радуј се, јака тврђаво вере; радуј се, светла ознако благодати! Радуј се, јер се Тобом обнажи ад; радуј се, јер се Тобом обукосмо у славу! Радуј се, Невесто Неневесна!

Кондак 5

Угледавши Богу водећу звезду, мудраци иђаху за њеном светлошћу, и држећи је као светиљку, њоме тражаху моћнога Цара; па стигавши до Недостижног, обрадоваше се кличући му: Алилуја!

Икос 5

Синови Халдејаца видеше на рукама Дјеве Онога који је рукама створио људе, и познавши у Њему Владара, иако узе лик слуге, похиташе да Му послуже даровима и да кличу Благословеној: Радуј се, Мати незалазне Звезде; радуј се, зоро тајанственога дана! Радуј се, јер си угасила пећ преваре; радуј се, јер просвећујеш проповеднике Свете Тројице! Радуј се, јер си збацила са власти нечовечног мучитеља; радуј се, јер си показала човекољубивог Господа, Христа! Радуј се, јер избављаш од незнабожачког веровања; радуј се, јер чуваш од нечистих дела! Радуј се, јер си укинула клањање огњу; радуј се, јер ослобађаш од

пламена страсти! Радуј се, водиљо верних невиности; радуј се, радости свих поколења! Радуј се, Невесто Неневесна!

Кондак 6

Поставши богоносни проповедници, мудраци се вратише у Вавилон, испунивши Твоје пророштво и објавивши свима Тебе, Христа, оставише Ирода као безумника, који не зна да пева: Алилуја!

Икос 6

Засјавши у Египту светлошћу истине, прогнао Си таму лажи, јер идоли његови, Спаситељу, попадаше не могући поднети Твоју силу. А избављени од њих клицаху Богородици: Радуј се, уздизање људи; радуј се, обарање демона! Радуј се, јер си превару

заблуде уништила; радуј се, јер си лукавство идола изобличила! Радуј се море, које потопи духовног фараона; радуј се, стено, која напоји жедне живота! Радуј се, огњени стубе, који показује пут онима у тами; радуј се, заклоне свету шири од облака! Радуј се, храно замено мане; радуј се служитељко свете сладости! Радуј се, земљо обећана; – радуј се, – из које тече мед и млеко! Радуј се, Невесто Неневесна!

Кондак 7

Кад је требало Симеон да пређе из овог варљивог света, предат Си му био као дете, али он у Теби позна и савршенога Бога. Зато се задиви Твојој неисказаној мудрости кличући: Алилуја!

Икос 7

Јавивши се, Створитељ показа нама, својим створовима, нову твар, израсте из бесемене утробе, и сачува је чистом као што је и била, да бисмо видећи чудо, славили је усклицима: Радуј се, цвете непролазности; радуј се, венче уздржљивости! Радуј се, јер у Теби сија праслика васкрсења; радуј се, јер показујеш живот анђелски! Радуј се, дрво красног плода, којим се хране верни; радуј се, дрво доброг хлада, под које се склањају многи! Радуј се, јер си носила у утроби Путовођу заблуделих; радуј се, јер си родила Избавитеља заробљених! Радуј се, умилостивљење праведнога Судије; радуј се, опроштају многим преступ-

ницима! Радуј се, непостидна одећо нагима; радуј се, љубави, која сваку жудњу побеђује! Радуј се, Невесто Неневесна!

Кондак 8

Видевши необично рођење, уклонимо се од света, и пренесимо ум на небо, јер се зато узвишени Бог јави на земљи као смерни човек, желећи да привуче висини оне који Му кличу: Алилуја!

Икос 8

Неописана Реч сва беше међу земнима, но никако не одвојивши се од небеских. Јер не беше промена места божанско силажење и рођење од Дјеве, која прими Бога, и која слуша ово: Радуј се, сместиште несместивог Бога;

радуј се, врата величанствене тајне! Радуј се, Ти, о којој са сумњом слушају неверници; радуј се, несумњива похвало верних! Радуј се, пресвета колеснице Онога који је на херувимима; радуј се, прославно станиште Онога који је на серафимима! Радуј се, јер си супротности ујединила; радуј се, јер си девичанство и рођење спојила! Радуј се, јер се тобом преступ заглади; радуј се, јер се тобом рај отвори! Радуј се, кључу царства Христовога; радуј се, надо вечних добара! Радуј се, Невесто Неневесна!

Кондак 9

Сва природа анђелска задиви се великоме делу Твога ваплоћења, јер Онога који је као Бог недоступан гледаху

као свима доступног човека, где с нама борави, и од свију слуша: Алилуја!

Икос 9

Речите говорнике видимо безгласне као рибе пред Тобом, Богородице, јер не умеју да објасне како си и девојка остала и могла родити. Ми пак, дивећи се тајни, верно кличемо: Радуј се, сасуде Божје мудрости; радуј се, ризницо Његовог промисла! Радуј се, јер показујеш да су мудраци немудри; радуј се, јер доказујеш да су красноречиви безгласни! Радуј се, јер залудеше опаки спорители; радуј се, јер увенуше творци басана! Радуј се, јер раскидаш незнабожачка плетења Атињана; радуј се, јер

пуниш мреже рибара! Радуј се, јер извлачиш из дубине незнања; радуј се, јер многе просвећујеш знањем! Радуј се, лађо жељним спасења; радуј се, пристаниште бродара кроз живот! Радуј се, Невесто Неневесна!

Кондак 10

Желећи да спасе свет, Украситељ свега дође својом одлуком, и будући господар – као Бог – ради нас јави Се подобан нама човек, и сличним позвавши слично, као Бог слуша: Алилуја!

Икос 10

Тврђава си девојкама и свима који Ти прибегавају, Богородице Дјево, јер тиме Те, Пречиста, учини Творац

неба и земље уселивши се у утробу Твоју и научивши све да Ти кличу: Радуј се, стубе девојаштва; радуј се, врата спасења! Радуј се, человођо духовног обновљења; радуј се, дароватељко божанске доброте! Радуј се, јер си препородила у греху зачете; радуј се јер си уразумила лишене разума! Радуј се, јер си уништила кваритеља ума; радуј се, јер си родила Сејача чистоте! Радуј се, дворано бесемене удаје; радуј се, јер верне сједињујеш са Господом! Радуј се, дивна одгајатељко девојака; радуј се, невестокраситељко светих душа! Радуј се, Невесто Неневесна!

Кондак 11

Свака химна Теби, ма с колико настојања проши-

ривана, пада пред силним мноштвом милосрђа Твога, јер кад бисмо Ти, Свети Царе, принели онолико песама колико је песка, ништа достојно не бисмо учинили према ономе што си дао нама који Ти кличемо: Алилуја!

Икос 11

Као светлоносну светиљку, која се појави онима што су у тами, видимо Свету Дјеву, јер Она запаливши нематеријалну светлост, води све божанском знању, просвећујући ум јасношћу, а слави се овим усклицима: Радуј се, зрако Духовног Сунца; радуј се, сјају Незалазне Светлости! Радуј се, муњо која просветљујеш душе; радуј се, која као гром страшиш непријатеље! Радуј

се, јер из Тебе зрачи многосветло просвећење; радуј се, јер из Тебе извире обилна река! Радуј се, јер изображаваш слику купељи; радуј се, јер уклањаш прљавштину греха! Радуј се, бањо, која пере савест; радуј се, чашо, која точи радост! Радуј се, мирисе Христовог миомира; радуј се, животе тајанственог весеља! Радуј се, Невесто Неневесна!

Кондак 12

Хотећи дати опроштај од старих дугова, Ослободилац свих људи од дуговања Сâм дође онима који се беху удаљили од Његове благодати, и подеравши обвезницу слуша од свих ово: Алилуја!

Икос 12

Опевајући Твој пород, славимо Те сви као живи храм, Богородице; јер Господ који све држи руком, уселивши се у утробу Твоју, освети, прослави и научи све да Ти кличу: Радуј се, шаторе Бога Речи; радуј се, већа од светиње над светињама! Радуј се, ковчеже позлаћени Духом; радуј се, неисцрпна ризницо живота! Радуј се, скупоцена круно побожних царева; радуј се, часна похвало богобојажљивих свештеника! Радуј се, непоколебива куло Цркве; радуј се, неразрушива тврђаво царства! Радуј се, јер се Тобом дижу заставе победе; радуј се, јер се Тобом обарају непријатељи! Радуј се, тела

мога исцељење; радуј се, душе моје спасење! Радуј се, Невесто Неневесна!

Кондак 13

О, свехвална Мати, која роди Реч светију од свих светих, примивши овај садашњи принос, избави од напасти сваке, и ослободи будућих мука све који кличу: Алилуја!

Овај се Кондак говори трипут.

И опет се чита Икос 1: Анђео првак...

И Кондак 1: Теби, војвоткињи...

МОЛЕБНИ КАНОН ПРЕСВЕТОЈ БОГОРОДИЦИ

који се пева у свакој невољи и тузи душевној

Глас 8. Песма 1.

Ирмос: Прешавши воду као суво и египатско избегавши зло, Израиљац клицаше: Певајмо Избавитељу и Богу нашему!

Припев: Пресвета Богородице спаси нас!

Обузет многим напастима, Теби прибегавам тражећи спасења, о Мати Речи и Дјево, спаси ме мука и ужаса.

Припев: Пресвета Богородице спаси нас!

Узнемирују ме напади страсти, пунећи многим страхом душу моју, но умири ју, Пренепорочна Дјево, тишином Сина Твога и Бога.

Припев: Слава Оцу и Сину и Светоме Духу.

Молим Тебе, Дјево, која роди Спаса и Бога, да ме избавиш од мука, јер Теби сада прибегавам и управљам душу и ум.

Припев: И сада и увек и у векове векова. Амин.

Болног телом и душом, удостој ме своје божанске посете и старања, једина Богомати, јер си добра, и родила Доброг.

Песма 3.

Ирмос: Створитељу свода небескога, и Саздатељу цркве,

Господе, Ти мене утврди у љубави Твојој, крају жеља, потпоро верних, једини Човекољупче.

Одбрану и заштиту живота свога полажем на Те, Дјево Богородице, Ти ме упути Твоме пристаништу, изворе добра, снаго верних, једина најслављенија.

Молим Те, Дјево, да се распе душевни немир и бура туге моје, јер си Ти, Богоневесто, родила Христа, господара мира, једина Пречиста.

Родивши Добротвора, узрочника добра, излиј свима богатство доброчинства; јер све можеш Богоблажена, родивши моћног снагом Христа.

Намученом тешким патњама и болним страдањем Ти

ми, Дјево, помози, јер знам да си неисцрпно богата ризница исцељења, о Пренепорочна!

Песма 4.

Ирмос: Чуо сам, Господе, за тајну Твога старања, разумех дела Твоја и прославих Твоје божанство.

Немир мојих страсти и буру мојих преступа утишај Богоневесто, родитељко путовође Господа.

Укажи бездан своје милости мени који Те призивам, родитељко Милосрдног и Спаса свију који Тебе славе.

Наслађујући се Твојим даровима, Пречиста, певамо Ти песму благодарности ми, који Те знамо као Богоматер.

Имајући Тебе, најслављенија, наду, и потпору, и сигуран бедем спасења, избављамо се од сваке невоље.

Песма 5.

Ирмос: Просвети нас заповестима Твојим, Господе, и силном руком Твојом дај нам Твој мир, Човекољупче!

Испуни весељем срце моје, Пречиста, дајући ми Твоју чисту радост, јер си родила узрочника радости.

Избави нас од опасности, чиста Богородице, јер си родила вечно избављење и мир који превазилази сваки разум.

Светлошћу сјаја свога разагнај таму мојих преступа, Богоневесто, јер си родила светлост божанску и превечну.

Исцели, Чиста, слабост душе моје, удостојивши ме Твоје посете, и Твојим молитвама здравље ми дарuj.

Песма 6.

Ирмос: Излићу молитву Господу и казаћу Њему јаде своје, јер се душа моја испуни муке, и живот ми се паклу приближи, па се молим као Јона: Боже, изведи ме из пропасти!

Као што је спасао од пропасти и смрти природу моју заробљену пропашћу и смрћу, сам се смрти предавши, Дјево моли Господа и Сина Твога да ме избави од злобљења непријатеља.

Знам тебе, Дјево, заштитницу живота и најсигурнију одбрану, и ослободитељку од

немира искушења, и гонитељку ђаволских напада, те се увек молим: Избави ме погибије од мојих страсти!

Као бедем спасења и потпуно избављење душа, и олакшање у невољама имамо Тебе, Дјево, и увек се радујемо Твојој светлости. О, Владарко, и сада нас спаси од страдања и опасности!

Болан лежим сада на постељи и нема лека телу мојему, но родитељко Бога и Спаситеља света и од болести Избавитеља, Тебе молим добру: Избави ме из пропасти од болести!

Песма 7.

Ирмос: Дошавши негда из Јудеје у Вавилон, младићи вером у Тројицу погасише

пламен пећи појући: Благословен јеси, Боже, отаца наших!

Хотећи, Спаситељу, извршити наше спасење, уселио си се у утробу Дјеве, те ју показа заступницом света. Благословен јеси, Боже, отаца наших!

Љубитеља милости, кога си, чиста Мати, родила, умоли да се спасу од преступа и душевних нечистота сви вером вапијући: Благословен јеси, Боже, отаца наших!

Показао си да је Мати Твоја ризница спасења, и извор чистоте, и кула сигурности, и врата покајања онима који певају: Благословен јеси, Боже, отаца наших!

Удостој исцељења од телесне слабости и душевне

болести оне Богородитељко, који са љубављу приступају божанској заштити Твојој, Ти која нам роди Спаса Христа.

Песма 8.

Ирмос: Небескога цара, кога прослављају војске анђела, хвалите и величајте у све векове!

Не презри, Дјево, оне који од тебе моле помоћи, певају и величају тебе у векове.

Болести моје душевне и муке телесне исцељујеш, Дјево, да те славим, чиста, у векове.

Обиље здравља изливаш, Дјево, онима који Ти верно певају и величају неисказано Твоје рођење.

Насртаје искушења и нападе болести Ти одгониш, Дјево, стога Те славимо у све векове.

Песма 9.

Ирмос: С правом те признајемо за Богородицу, спасени Тобом, чиста Дјево, величајући Те с бестелесним хоровима.

Не окрени се од суза мојих, Дјево, родитељко Христа који убриса сваку сузу са сваког лица.

Испуни срце моје радошћу, Дјево, Ти која си примила пуноћу радости, и греховну жалост уништила.

Прибегавајућим Теби, Дјево, буди пристаниште, и заступница, и бедем необорив, и уточиште, и заштита и радост.

Одгонећи мрак незнања, Дјево, просвети зракама своје светлости, све који Тебе, Богородицу, побожно славе.

На месту муке, болешћу клонулог исцели, Дјево, промењивши болест у здравље.

МОЛИТВЕ ПРЕ СПАВАЊА

Почетак: Благословен Бог наш... Ако ниси свештеник: Молитвама светих отаца наших, Господе Исусе Христе, Боже наш, помилуј нас. Амин.

Свети Боже; и по Оче наш:

Ови тропари:

Помилуј нас, Господе, помилуј нас, јер ми грешници, немајући никаквог оправдања, Теби као Владару приносимо ову молитву: помилуј нас.

Слава Оцу и Сину и Светоме Духу:

Господе, помилуј нас, јер се у Тебе уздасмо; не гневи се јако на нас, нити помињи безакоња наша, него и сада као милостив погледај и избави нас од непријатеља наших: јер си Ти Бог наш, и ми смо људи Твоји, сви смо дело руку Твојих, и име Твоје призивамо.

И сада и увек и у векове векова. Амин.

Отвори нам двери милосрђа, благословена Богородице, да не погинемо ми који се у Тебе надамо, него да се Тобом избавимо од беда: јер си Ти спасење рода хришћанскога.

Господе помилуј! (дванаест пута)

Молитва прва, светога Макарија Великог Богу Оцу:

Боже вечни и Царе сваког створења, који си ме

удостојио да доживим до овога часа, опрости ми грехе, које учиних, овога дана делом, речју и мишљу. И очисти, Господе, смирену душу моју од сваке прљавштине тела и духа. И дај ми, Господе, да ми сан ове ноћи прође у миру, да бих уставши са скромне постеље, угађао пресветом имену Твом, у све дане живота свога, и победио телесне и бестелесне непријатеље који војују на мене. И избави ме, Господе, од сујетних помисли и рђавих жеља које ме прљају. Јер је Твоје царство, и сила, и слава Оца и Сина и Светога Духа, сада и увек и у векове векова. Амин.

Молитва друга, светога Антиоха Господу нашем Исусу Христу:

Сведржитељу, Речи Очева, једини савршени Исусе

Христе, из великог милосрђа свога никада се не одвајај од мене, слуге Твога, већ свагда у мени обитавај. Исусе, добри пастиру својих оваца, немој ме предати побуни змијиној и немој ме оставити жељи сатаниној јер се у мени налази семе трулежи. Стога, Господе Боже, обожавани Царе свети, Исусе Христе, сачувај ме у сну незалазном светлошћу, Духом Твојим Светим, којим си осветио своје ученике. Дај, Господе, и мени недостојном слуги Твом спасење Твоје на постељи мојој; просвети ум мој светлошћу знања светог Еванђеља Твог, душу – љубављу крста Твог, срце – чистотом речи Твоје, тело моје – Твојом бестрасном страшћу, мисао моју –Твојом смерношћу сачувај, и подигни ме у

потребно време на Твоје славословље. Јер си свепрослављен са беспочетним Твојим Оцем и пресветим Духом у векове. Амин.

Молитва трећа, Пресветоме Духу:

Господе Царе небески, Утешитељу, Душе истине, обаспи милосрђем и помилуј мене, грешног слугу Твога, и отпусти ми недостојном и прости све што Ти данас сагреших као човек, чак не као човек већ и горе од скота: моје грехе хотимичне и нехотичне, знане и незнане, оне из младости, и оне од науке зле, и оне од непромишљености и мрзоволје. Ако се именом Твојим клех, или га похулих у мисли својој, или кога укорих, или кога

оклеветах гневом својим, или ожалостих, или се ради чега разљутих, или слагах, или незгодно спах, или сиромах дође к мени и ја га не погледах, или брата свога ожалостих, или се свадих, или кога осудих, или се надух, или се погордих, или се разгневих, или док стајах на молитви ум се мој косну зла овога света, или на разврат помислих, или се преједох, или се опих, или се лудо смејах, или зло помислих, или видевши туђу лепоту бих њом рањен у срцу, или говорих што не треба, или се насмејах греху брата свога, – моји су греси безбројни –, или бејах лењ за молитву, или што друго рђаво учиних, не сећам се; но све то и више од тога учиних.

Помилуј ме, Творче, Господару мој, и остави ми, и отпусти, и опрости ми, као благ и човекољубив, да с миром легнем, заспим и отпочинем ја блудни, грешни и јадни; поклонићу се, и опеваћу, и прославићу пречасно име Твоје, са Оцем и јединородним Сином Његовим сада и увек и у векове векова. Амин.

Молитва четврта, светога Макарија Великог.

Шта ћу Ти принети, или чиме ћу Ти узвратити, неизмерно добротворни бесмртни Царе, милосрдни и човекољубиви Господе? Јер си [redacted] мене, који сам лењ за службу Теби и нисам ништа добро учинио, довео до краја овог минулог дана, устројавајући обраћање и спасење души

мојој. Буди милостив мени грешноме и лишеноме сваког доброг дела. Подигни душу моју палу, оскрнављену безмерним гресима, и уклони из мене сваку рђаву помисао овог видљивог живота. Једини Безгрешни, опрости моја сагрешења којима Ти згреших овога дана свесно и несвесно, речју и делом и мишљу, и свима својим чулима. Ти сâм штитећи мене, сачувај ме својом божанском влашћу и неисказаним човекољубљем и силом од сваке противничке напасти. Очисти, Боже, очисти мноштво грехова мојих, Благоизволи, Господе, да ме избавиш из мреже ђаволове, и спаси моју страсну душу, и озари ме светлошћу лица свога када дођеш у

слави, и сада учини да заспим невиним сном и без маштања. И сачувај несмућеном мисао слуге Твога, и сву сатанину делатност одагнај од мене, и просвети духовне очи срца мога, да не заспим на смрт. И пошаљи ми анђела мира, чувара и наставника душе и тела мога, да ме избави од непријатеља мојих да, уставши са постеље своје, поднесем Теби захвалне молбе. О Господе, услиши мене, вољом и савешћу грешног и убогог слугу Твог; даруј ми да се, пошто устанем, поучим речима Твојим, и учини да анђели Твоји отерају далеко од мене ђаволску мрзовољу, да бих благословио Твоје свето име, и прославио и славио пречисту Богородицу Марију

коју си нама грешнима дао као заступницу, и прими њу која се моли за нас, јер знам да побуђује Твоје човекољубље и не престаје да се моли. Њеним заступништвом, и знамењем часнога крста, и ради свих светих Твојих, сачувај убогу душу моју, Исусе Христе, Боже наш, јер си свет и прослављен у векове векова. Амин.

Молитва пета:

Господе Боже наш, што сагреших овога дана речју, делом и мишљу, опрости ми као благ и човекољубив. Подари ми миран и тих сан; пошаљи ми свога Анђела чувара који ме заклања и чува од свакога зла. Јер си Ти чувар душа и тела наших, и

Теби славу узносимо, Оцу и Сину и Светоме Духу, сада и увек и у векове векова. Амин.

Молитва шеста:

Господе Боже наш, у кога верујемо, и чије име изнад свакога имена призивамо, дај нама који одлазимо на спавање одмор души и телу, и сачувај нас од сваког сањарења и тамне сласти; заустави навалу страсти; угаси распаљење прохтеве телесне; дај нам да целомудрено поживимо у делима и речима, да водећи добродетељни живот, не отпаднемо од Твојих обећаних добара, јер си благословен у векове. Амин.

Молитва седма, светога Јована Златоуста:
– Молитве по броју часова дана и ноћи –
Дневне:

Господе, не лиши ме својих небеских блага! Господе,

избави ме вечних мука! Господе, сагреших ли умом или мишљу, речју или делом, опрости ми! Господе, избави ме од сваког незања, и заборавности, и малодушности, и окамењене неосетљивости! Господе, избави ме од сваког искушења! Господе, просвети моје срце које помрачи рђава жеља! Господе, ја као човек сагреших, а Ти као милосрдни Бог, помилуј ме, видећи немоћ душе моје! Господе, пошљи ми у помоћ благодат своју да прославим свето име Твоје! Господе Исусе Христе, запиши мене слугу Твог у књигу живота, и подари ми добар крај! Господе Боже мој, иако ништа добро не учиних пред Тобом ипак ми дај да по благодати Твојој поставим добар почетак! Господе, окропи срце моје росом

благодати Твоје. Господе неба и земље, помени мене грешног, неваљалог и нечистог слугу Твога, у царству Твом! Амин.

Ноћне:

Господе, прими ме у покајању! Господе, не остави ме! Господе, не уведи ме у искушење! Господе, дај ми мисао добру! Господе, дај ми сузе и сећање на смрт, и умилење! Господе, дај ми помисао за исповедање грехова мојих! Господе, дај ми смиреност, целомудреност и послушност! Господе, дај ми трпљење, великодушност и кротост! Господе, усади у мене корен добра: страх Твој у срце моје! Господе, удостој ме да Те љубим свом душом својом и мишљу, и да у свему творим

вољу Твоју! Господе, заклони ме од појединих људи, од демона, и страсти, и од сваке друге неприличне ствари! Господе, знам да чиниш, како Ти хоћеш, нека буде воља Твоја и у мени грешном, јер си благословен у векове! Амин.

Молитва осма,
Господу нашем Исусу Христу:

Господе Исусе Христе, Сине Божји, ради молитава пречисте Матере Твоје, и бестелесних анђела Твојих, и пророка и Претече и Крститеља Твога, и богоречитих апостола, светлих и добропобедних мученика, преподобних и богоносних отаца, и свих светих, избави ме од садашње напасти ђаволске. О, Господе мој и Творче,

који не желиш смрти грешнику него да се обрати и жив буде, дај обраћење и мени бедном и недостојном, отми ме из чељусти погубне змије која је зинула да ме прогута и сведе жива у пакао. О, Господе мој, утехо моја, који си се ради мене кукавног обукао у трошно тело, ишчупај ме из беде и подај утеху души мојој јадној. Усади у срце моје да творим заповести Твоје, и да напустим дела зла и добијем блаженства Твоја, јер се у Тебе уздам, Господе, спаси ме.

Молитва девета:

Блага Мајко, благога Цара, пречиста и благословена Богородице Маријо, милост Сина Твога и Бога нашег излиј на моју страсну душу, и

Твојим молитвама упути ме на добра дела, да бих остало време живота свог провео без порока и Тобом рај нашао, Богородице Дјево, једина чиста и благословена.

Молитва десета,
светоме Анђелу чувару:

Анђеле Христов, чувару мој свети, и покровитељу душе и тела мога, опрости ми све што згреших у данашњи дан, и избави ме од свакога лукавства непријатељског ми противника, да не бих никаквим грехом разгневио Бога мог, но моли се за мене грешног и недостојног слугу, да ме покажеш достојна доброте и милости Свесвете Тројице, и Матере Господа мога Исуса Христа, и свих светих! Амин.

Кондак Богородици:

Теби, војвоткињи која се бори за нас, узносимо песме победне, а избавивши се од зла – песме захвалне, ми слуге Твоје Богородице. Но, пошто имаш моћ непобедиву, од сваке нас опасности избави, да ти кличемо: Радуј се, Невесто Неневесна!

Затим: Преславна Приснодјево, Мајко Христа Бога, поднеси нашу молитву Сину Твом и Богу нашем да спасе Тобом душе наше.

Сву наду своју полажем на Тебе, Мајко Божја, сачувај ме под окриљем својим.

Богородице Дјево, не заборави мене грешнога коме треба Твоја помоћ и Твоје заступништво, јер се у Тебе узда душа моја, помилуј ме.

Молитва светога Јоаникија:

Надање је моје Отац, прибежиште је моје Син, заштита је моја Дух Свети, Тројице Света слава Ти.

Затим: Достојно је, ваистину, блаженом звати Тебе, Богородицу, увек блажену и пренепорочну и Матер Бога нашега. Часнију од херувима и славнију неупоредиво од серафима, Тебе што непорочно Бога Реч роди, сушту Богородицу величамо.

Слава Оцу и Сину и Светоме Духу, и сада и увек и у векове векова. Амин. Господе, помилуј (три пута), благослови.

И отпуст:

Господе Исусе Христе Сине Божји, ради молитава

Твоје пречисте Матере, и преподобних и богоносних отаца наших, и свих светих, спаси ме грешнога!

Молитва светог Јована Дамаскина коју изговарај указујући на своју постељу:

Човекољубиви Господару, неће ли ми ова постеља бити гроб или ћеш душу моју бедну још обасјати даном? Ето, преда мном је гроб; ето, преда мном стоји смрт! Господе, бојим се Твога суда и бескрајних мука, а не престајем чинити зло; Тебе, Господа Бога свог свагда разгневљујем и пречисту Твоју Матер, и све небеске силе и мог светог Анђела чувара. Знам, Господе, да сам недостојан Твога човекољубља, но достојан сваке осуде и муке. Но, Господе, хтео ја или не хтео, спаси ме.

Јер, ако праведника спасеш, то није ништа нарочито; и ако чистога помилујеш, то није ништа чудновато, јер су достојни Твоје милости. Али, на мени грешноме учини чудо милости своје; у томе покажи чудо човекољубља свог, да не надвлада моја грешност Твоју неисказану доброту и милосрђе; и како хоћеш уради са мном.

И онда говори овако:

Просвети очи моје, Христе Боже, да не бих некад заспао на смрт, да не би некад рекао враг мој: јачѝ сам од њега.

Слава:

Заштитник душе моје буди, Боже, јер ходим усред

многих замки; избави ме од њих, и спаси ме, Благи, као човекољубац.

И сада:

Неуђутно прослављајмо преславну Матер Божју која је светија и од свих светих анђела, исповедајући је срцем и устима као Богородицу, јер нам је ваистину родила Бога оваплоћеног, и непрестано се моли за душе наше.

Онда целивај крст свој, и прекрсти крстом постељу своју од узглавља до ногу, тако и са свих страна, говорећи молитву часноме Крсту:

Нека васкрсне Бог, и нека се разбеју непријатељи његови, и нека беже од лица његова они који Га мрзе. Нека ишчезну као што ишчезава дим, као што се топи восак

на домаку огња; тако нека изгину ђаволи пред лицем оних који љубе Бога и осењују се крсним знаком, и који радосно говоре: Радуј се, пречасни и животворни Крсте Господњи, који прогониш ђаволе силом распетог на теби Господа нашег Исуса Христа, који је сишао у пакао и сатро силу ђаволску, и који нам је даровао тебе, Крст свој часни, за прогнање свакога противника. О пречасни и животворни Крсте Господњи, помажи ми увек са светом Владарком, Дјевом Богородицом, и са свима светима у векове! Амин.

* * *

Пре него што легнеш у своју постељу, пронеси кроз свој ум и размисли о овоме:

Прво: Захвали Сведржитељу Богу што ти је благодаћу својом даровао да минули дан проведеш жив и здрав.

Друго: Питај себе, и испитај савест своју, идући постепено и подробно разгледајући све време протеклог дана, почевши од тренутка када си устао из постеље, и приводећи себи у сећање: куда си ишао; шта си радио; с ким си разговарао, и шта; сети се и с највећом пажњом испитај и своја дела која си учинио, речи које си изговорио, мисли које си имао, и то од јутра па све до вечера.

Треће: Ако си што добро учинио у току дана, не сматрај да је то од тебе, већ од самога Бога који нам дарује сва добра без наше заслуге; Њему то приписуј, и захвали; и моли се да те у томе добру утврди, и да ти помогне и подари да и остала добра чиниш.

Четврто: Ако си пак што рђаво учинио, реци себи да је то дошло од тебе самог, и од твоје немоћи, или од рђаве навике, и воље; кај се, и моли Човекољупца да ти изволи даровати опроштај за то, обећавајући чврсто да то у будуће нећеш више чинити.

Пето: Са сузама моли свог Творца да се смилује и дарује ти ову ноћ тиху, мирну, чисту и безгрешну; а сутрашњи дан да ти подари да потпуно проведеш у слављењу Његовог светог имена.

МОЛИТВЕНО ПРАВИЛО ПРЕД СВЕТО ПРИЧЕШЋЕ

Молитвама светих отаца наших, Господе Исусе Христе Боже наш, помилуј нас. Амин. Царе небески; Трисвето; Пресвета Тројице; Оче наш, Господе, помилуј! 12 пута. Ходите, поклонимо се; три пута. Псалам 50.

И одмах канон, глас 2.
Песма 1.

Ирмос: Ходите људи, певајмо песму Христу Богу, који је

раздвојио море и водио људе које изведе из египатског ропства, јер се прослави.

Припев: Срце ми чисто саздај, Боже, и дух прав обнови у мени.

Нека ми свето Твоје Тело и часна Крв, милосрдни Господе, буде хлеб вечнога живота и исцељење од разноврсних слабости.

Припев: Не одбаци ме од лица Твога, и Духа Твога Светога не одузми од мене.

Упрљан непристојним делима јадник, недостојан сам да се причестим Твојим пречистим Телом и божанском Крвљу, Христе; ипак ме удостој тога.

Припев: Слава Оцу и Сину и Светоме Духу, и сада и увек и у векове векова. Амин.

Богородичан: Благословена Богоневесто, земљо добра, која

си неорано произвела клас спасоносан свету, удостој ме да се спасем једући га.

Песма 3.

Ирмос: Утврдивши ме на камену вере, охрабрио си ме да се успротивим непријатељима својим. Стога се обрадова дух мој песми: нема светог као што је Бог наш, и нема праведнога осим Тебе, Господе.

Христе, дај ми сузе које чисте прљавштину срца мога, да бих очишћен добром савешћу, са вером и страхом приступио, Господару, причешћу божанских дарова Твојих.

Нека ми пречисто Тело Твоје, Човекољупче, и божанска Крв буде на отпуштење грехова, на заједницу

Светога Духа, на живот вечни и одстрањење страсти и жалости.

Богородичан: Пресвета трпезо хлеба живота, који је из милости сишао одозго и даје нови живот свету, удостој сада и мене недостојног да са страхом окусим од њега и будем жив.

Песма 4.

Ирмос: Дошао си од Дјеве не заступник, не анђео, већ Ти сâм, Господе, оваплотивши се, и спасао си мене, целог човека. Стога Ти кличем: Слава моћи Твојој, Господе.

Зажелео си, Многомилостиви, да, оваплотивши се нас ради, будеш заклан као овца ради грехова људских. Стога Те молим, очисти и моје грехе.

Исцели, Господе, ране душе моје и освети ме целог; и удостој ме, Господару, да и ја бедни учествујем у Твојој божанској Вечери Тајној.

Богородичан: Умилостиви, Владарко, и према мени Онога који је од утробе Твоје, и сачувај мене, слугу Твог, чистим и непорочним, да бих се, примивши духовни бисер, осветио.

Песма 5.

Ирмос: Даваоче светлости и Творче векова, Господе, води нас у светлости својих заповести, јер сем Тебе другога Бога не знамо.

Као што си предсказао, Христе, нека, дакле, буде и ништавном слуги Твом! И у мени обитавај, као што си обећао, јер ево једем Твоје Божанско Тело и пијем Твоју Крв.

Речи Божја и Боже, жар Тела Твога нека мени помраченоме буде на просвећење, а Крв Твоја на очишћење оскврнављене душе моје.

Богородичан: Маријо, Мати Божја, часно обиталиште миомира, молитвама Твојим начини ме сасудом изабраним, да се причестим Светињама Сина Твога.

Песма 6.

Ирмос: Ваљајући се у греховном понору, призивам неиспитљиви понор милосрђа Твога: Боже, изведи ме из трулежи.

Ум, душу и срце освети, Спасе, и тело моје, и удостој ме, Господару, да неосуђено приступим страшним Тајнама.

О, да бих се помоћу причешћа Светим Тајнама Тво-

јим, Христе, удаљио од страсти, умножио Твоју благодат и осигурао живот.

Богородичан: Света Речи Божја, Боже, молбама свете Мајке Твоје освети мене целог који сада прилазим божанским Тајнама Твојим.

Кондак, глас 2

Христе, не презри ме да сада узмем хлеб, Тело Твоје и божанску Крв Твоју. Нека ми беднику, причешће пречистим и страшним Тајнама Твојим, Господару, не буде на суд, него на живот вечни и бесмртни.

Песма 7.

Ирмос: Премудра деца не послужише златном идолу, и сама у огањ уђоше, и богове њихове исмејаше, усред пла-

мена закликташе, и ороси их анђео: услишана је молитва уста ваших.

Нека ми, Христе, причешћивање бесмртним Тајнама Твојим сада буде извор добара, светлост, и живот, и бестрашће, а и на напредак и умножење најбожанскије врлине, Једини Добри, да бих Те славио.

Дај да се избавим од страсти, и непријатеља, и невоља, и сваке беде ја који сада с трепетом и љубављу, Човекољупче, приступам Твојим бесмртним и божанским Тајнама и певам Ти: благословен си, Господе, Боже отаца наших.

Богородичан: Тебе, Богоблагодатна, која си на надуман начин родила Спаситеља Христа, молим сада Чисту, ја

слуга Твој нечисти: од прљавштине тела и духа очисти мене целога који сада желим да приступим пречистим Тајнама.

Песма 8.

Ирмос: Бога који је сишао јеврејским младићима у ужарену пећ, и пламен у росу претворио, опевајте дела као Господа, и величајте у све векове.

Боже Спаситељу мој, удостој сада и мене очајнога да будем, Христе, причесник небесних, и страшних, и светих Твојих Тајни, и Твоје божанске и Тајне вечере.

Прибегнувши под Твоје милосрђе, Добри, са страхом Ти вапијем: остани у мени, Спасе, и ја, као што си ре-

као, у Теби; јер ево уздајући се у милост Твоју, једем Тело Твоје и пијем Крв Твоју.

Богородичан: Дрхћем примајући огањ да не будем опаљен као восак или као трава. О страшног тајанства! О милосрђа Божјег! Како се ја ништавило причешћујем божанског Тела и Крви, и постајем непролазан?

Песма 9.

Ирмос: Беспочетног Родитеља Син, Бог и Господ, оваплотивши се од Дјеве јави се нама, да просвети помрачене, да сабере растурене, стога величамо свехвалну Богородицу.

Окусите и видите, Христос је Господ, који ради нас поставши у давнини сличан нама, и једном приневши

себе као жртву Оцу своме увек приноси себе, освећујући оне који се причешћују.

Господару, душом и телом да се осветим, да се просветим, да се спасем, да постанем дом Твој кроз причешће светим Тајнама, имајући Те у мени жива са Оцем и Духом, многомилостиви Добротвору.

Слава: Нека ми буде као огањ и као светлост Тело Твоје и Крв Твоја пречасна, Спаситељу мој, спаљујући вештаство греха и сажижући трње страсти, и просвећујући ме целог, да бих се клањао Твоме Божанству.

И сада: Бог се оваплоти од Твоје чисте Крви: Стога Ти сваки нараштај пева, Владарко, а мноштво духовних

бића слави Те, јер јасно угледаше да Тобом постаде човек Онај који влада свим.

И одмах: Достојно је заиста... Трисвето: Пресвета Тројице; Оче наш.

Тропар дана, ако је празник Христова Рођења, или други.

Ако пак није, онда ове тропаре, глас 6:

Помилуј нас, Господе, помилуј нас, јер ми грешници, немајући никаквог оправдања, Теби као Владару приносимо ову молитву: помилуј нас.

Слава: Господе, помилуј нас, јер се у Тебе уздамо; не гневи се јако на нас, нити помињи безакоња наша, него и сада као милостив погледај и избави нас од непријатеља наших: јер си Ти Бог наш, и ми смо људи Твоји, сви смо дело руку Твојих, и име Твоје призивамо.

И сада: Отвори нам врата милосрђа, благословена Богородице, да не погинемо ми који се у Тебе надамо, него да се Тобом избавимо од беда; јер си Ти спасење рода хришћанскога.

Господе помилуј! (40 пута)

И молитва Повечерја, ова:

Нескверна, несаблажњена, чедна, пречиста, чиста Дјево, Богоневесто Владичице, преславним рођењем Твојим Ти си Бога Сина са људима сјединила, и одбачену природу рода нашег са небеским саставила; Ти си једина нада безнадежних, и помоћ нападаних, спреман бранич оних који прибегавају Теби, и прибежиште свих хришћана. Не гнушај се мене

грешног, нечистог, који нечистим помислима, ружним речима и рђавим делима свега себе учиних непотребним, и свесном леношћу постадох роб житејских сласти; но Ти, као Мати човекољубивог Бога, човекољубиво се сажали на мене грешног и развратног, те прими молбу коју Ти приносим из недостојних уста својих; и користећи своју материнску слободу, моли Твога Сина и нашега Владику и Господа, да и мени отвори доброту човекољубивог срца свог и, превидевши безбројна сагрешења моја, обрати ме покајању и покаже ме вичним вршиоцем заповести Његових. И као милостива и жалостива, и доброљубива,

буди увек поред мене, усрдна заштитнице и помоћнице у овом животу, одбијајући најезде противника и упућујући ме спасењу; и у време одласка мог из овога света чувај душу моју, одгонећи далеко од ње мрачна лица злих бесова; а у страшни дан суда избави ме вечних мука, и покажи ме наследником неисказане Славе Сина Твог и Бога нашег, коју славу и нека добијем, Владичице моја, пресвета Богородице, Твојим посредовањем и заузимањем, благодаћу и човекољубљем јединородног Сина Твог, Господа и Бога и Спаса нашега Исуса Христа, коме приличи свака слава, част и поклоњење, са беспочетним Оцем Његовим, и Пресветим и бла-

гим и животворним Духом Његовим, сада и увек и у векове векова. Амин.

Молитва Господу нашем Исусу Христу:

И дај, Владико, нама, који одлазимо на спавање, одмор тела и душе, и сачувај нас од мрачног сна греховног, и од сваког тамног и ноћног сладострашћа; укроти насртаје страсти, угаси распаљене стреле лукавога које на нас подмукло лете; умири тело наше, и свако земно и вештаствено умовање наше успавај. И даруј нам, Боже, бодар ум, целомудрен разум, срце трезвено, сан лак и слободан од сваког ђаволјег сањарења. И подигни нас у време молитве, утврђене у заповестима Твојим, и дубоко

свесне закона Твојих. Даруј нам свенoћно славословље, да бисмо певали и хвалили и славили пречасно и величанствено име Твоје, Оца и Сина и Светога Духа, сада и увек и у векове векова. Амин.

Ујутру пак, после уобичајених јутарњих молитава, говори:

Царе небески; Трисвето. Пресвета Тројице; Оче наш. Господе, помилуј! (12 пута)

Ходите поклонимо се... три пута. И ове псалме:

Псалам 22.

Господ ме напаса, и ничега ме неће лишити. На месту зеленила настани ме, на тихој води одгаја ме. Душу моју опоравља, води ме стазама правде имена свога ради. Ако пођем и поред сени

смрти, нећу се бојати зла, јер си Ти са мном. Штап Твој и палица Твоја они ме теше. Поставио си преда мном трпезу на видику непријатељима мојим; намазао си уљем главу моју, и препуна је чаша Твоја којом ме појиш. И милост Твоја пратиће ме у све дане живота мога, и ја ћу наставати у дому Господњем задуго.

Псалам 23.

Господња је земља и што год је на њој, васељена и све што живи у њој. Јер је Он на морима основа, и посред река утврди је. Ко ће изићи на гору Господњу? и ко ће стати на светом месту његовом? У кога су чисте руке и срце, ко не узима душу своју

олако, и не куне се лажно своме ближњем. Он ће добити благослов од Господа, и милост од Бога Спаса свога. Такав је род оних који траже Господа, који траже лица Бога Јаковљева. Врата, узвисите врхове своје, узвисите се врата вечна! и уђи ће цар славе. Ко је тај цар славе? Господ крепак и силан, Господ силан у бој. Врата, узвисите врхове своје, узвисите се врата вечна! и уђи ће цар славе. Ко је тај цар славе? Господ сила, Он је цар славе.

Псалам 115.

Веровах, стога и говорих: у љутој сам невољи. Рекох у безумљу свом: сваки је човек лажа. Шта ћу узвратити Господу за све оно што ми је

дао? Примићу чашу спасења, и призваћу име Господње. Молитве моје узнећу Господу пред свима људима његовим. Скупа је пред Господом смрт светаца његових. О Господе, ја сам слуга Твој, ја сам слуга Твој, и син слушкиње Твоје; раскинуо си окове моје. Принећу Ти жртву захвалности, и име Господње призваћу. Молитве моје узнећу Господу пред свим људима његовим, у двору дома Господњега, усред Тебе, Јерусалиме.

Слава, и сада. Алилуја! алилуја! алилуја! слава Теби Боже! три пута. И три поклона.

И ови тропари, глас 8:

Безакоња моја опрости, Господе, који си се од Дјеве родио, и срце моје очисти

чинећи га храмом Твога пречистог Тела и Крви; не одгурни ме од Твога лица Ти који имаш безмерно велику милост.

Слава: Како ћу се ја недостојни усудити да се причестим Светињама Твојим? Јер ако се усудим да Ти са достојнима приступим, одећа ме окривљује, јер није свечана, и заслужићу осуду многогрешној души својој. Очисти, Господе, нечистоту душе моје и спаси ме, јер си човекољубац.

И сада: Многобројна су, Богородице, моја сагрешења; Теби прибегох, Чиста, тражећи спасења: посети болну душу моју, и моли Сина свога и Бога нашег, да ми опрости зла што учиних, једина Благословена.

У току свете и велике Четрдесетнице, говори овај тропар:

Када се славни ученици за време Вечере умивањем просвећиваху, тада се безбожни Јуда, болујући од среброљубља, помрачиваше, и Тебе, праведнога Судију, предаје неправедним судијама. Љубитељу новца, погледај онога који се због тога обесио; бежи од ненасите душе која се дрзнула да тако поступи са Учитељем. Према свима добри, Господе, слава Ти.

Онда: Господе помилуј! 40 пута и поклона колико хоћеш.

Затим одмах ове стихове:

Човече, желећи да једеш Тело Господње, приступи са страхом, да се не опечеш, јер је огањ.

Пијући пак божанску Крв ради заједнице с њим, најпре се помири са онима који су ти што нажао учинили.

Онда смело једи Тајанствено јело.

Други стихови:

Пре причешћа страшном жртвом, Животворног Тела Господњег, помоли се са трепетом на овај начин.

Молитва прва,
светога Василија Великог:

Владару, Господе Исусе Христе Боже наш, изворе живота и бесмртности, Творче целокупне видљиве и невидљиве твари, савечни и сабеспочетни Сине, беспочетнога Оца, који си се из превелике доброте у последње

дане обукао у Тело, и распео, и погребен био за нас незахвалне и неразборите, и својом Крвљу обновио природу нашу, иструлелу грехом, – Ти сâм, бесмртни Царе, прими покајање и мене грешнога, и приближи ухо своје мени, и чуј речи моје: сагреших, Господе, сагреших небу и Теби, и нисам достојан да погледам на висину славе Твоје, јер разгњевих Твоју доброту преступивши Твоје заповести и не послушавши Твоје наредбе. Но, Ти Господе, будући незлобив, дуготрпељив и многомилостив, ниси ме препустио да пропаднем са безакоњима мојим, него си свагда очекивао моје обраћење. Јер си Ти Човекољупче, рекао преко

свога пророка: нећу смрти грешника, него да се обрати и буде жив. Да, Ти не желиш, Господару, да створење руку својих погубиш, нити волиш пропаст људску, него желиш да се сви спасу и дођу у познање истине. Стога, и ја, мада сам недостојан неба и земље, па и овог привременог живота, целог себе потчинивши греху и сластима заробивши, и Твој оскврнивши лик, ипак, пошто сам Твоје створење и саздање, не очајавам кукаван за своје спасење, него уздајући се у Твоје безмерно милосрђе, приступам. Прими дакле и мене, човекољубиви Господе, као блудницу, као разбојника, као цариника, и као блудног сина; и узми моје тешко бре-

ме грехова, Ти који узимаш грех света и исцељујеш немоћи људске; који уморне и натоварене призиваш себи, и дајеш им одмор; који нисси дошао да зовеш праведнике него грешнике на покајање. И очисти ме од сваке прљавштине тела и духа; и научи ме да обављам Светињу у страху Твоме, да бих се примајући са мирним сведочанством савести своје део Светиња Твојих, сјединио са светим Телом Твојим и Крвљу, и у мени Ти живео и обитавао са Оцем и Светим Твојим Духом. О, Господе Исусе Христе Боже мој, и нека ми не буде на суд причешће пречистим и животворним Тајнама Твојим, нити да ослабим душом и телом

што се недостојно причешћујем њима, него ми дај да све до последњег даха свог неосуђено примам део Светиња Твојих, на заједницу Светога Духа, на попутнину у вечни живот, и на благопријатан одговор на Страшном Суду Твом, да бих и ја са свима изабраницима Твојим постао заједничар непролазних Твојих блага, која си спремио за оне који Те љубе, Господе, у којима си свепрослављен у векове. Амин.

Молитва друга,
светога Јована Златоуста:

Господе, Боже мој, знам да нисам достојан, нити ваљан, да уђеш под кров дома душе моје, јер је сав пуст и развраћен, и немаш у мени достојно место да би главу

склонио. Но, као што си с висине нас ради понизио себе, спусти се и сада до моје ништавности. И као што си пристао да у пећини и у јаслама сточним лежиш, тако пристани да уђеш и у јасле моје неразумне душе и у осквrнављено моје тело. И као што нисси одбио да уђеш и заједно вечераш са грешницима у дому Симона губавог, тако благоволи ући и у дом моје ништавне душе, губаве и грешне. И као што нисси одгурнуо сличну мени блудницу и грешницу, која је дошла и дотакла се Тебе, тако се смилуј на мене грешнога који Ти приступам и дотичем Те се. И као што се нисси згадио на њена прљава и нечиста уста која су Те целивала, немој се узгну-

шати ни мојих уста која су прљавија и нечистија од њених, ни на моје одвратне и нечисте усне, и на мој прљави и врло нечисти језик. Но нека ми жар пресветог Тела Твог и часне Крви Твоје буде на освећење и просвећење и здравље моје смерне душе и тела, на олакшавање терета многих сагрешења мојих, на сачување од сваког утицаја ђаволског, на уклањање и спутавање моје рђаве и зле навике, на умртвљење страсти, на држање заповести Твојих, на умножење божанске благодети Твоје и задобијање царства Твога. Јер Ти не приступам, Христе Боже, с ниподаштавањем, већ као онај који се узда у Твоју неисказану доброту; и да, удаљујући се на дуго време од

заједнице с Тобом, не будем уловљен од духовног вука. Стога Ти се молим, пошто си Ти једини свет, Господару, освети моју душу и тело, ум и срце, бубреге и унутрашњост, и целог ме обнови; и укорени страх Твој у удовима мојим; и освећење Твоје учини неодвојивим од мене; и буди ми помоћник и заштитник, крманећи у миру животом мојим, удостојавајући ме и да са светима Твојим станем са десне стране Тебе, молитвама и мољењима пречисте Матере Твоје, невештаственних служитеља Твојих, и пречистих сила, и свих светих, који су Ти од искони угодили. Амин.

Молитва трећа,
светога Симеона Метафраста:

Једини чисти и непролазни Господе, који си по

неисказаној милости човекољубља примио сав наш састав од чисте и девичанске крви Оне која Те је натприродно родила, наитијем Божанскога Духа и благоволењем Оца, Христе Исусе, Мудрости Божја, и Мире, и Сило, који си својим оваплоћењем примио животворна и спасоносна страдања, крст, клинце, копље, смрт – умртви моје душегубне страсти телесне. Ти који си својим погребом оплењио царства Ада, погреби добрим мислима моје рђаве намере и уништи духове зла. Ти који си својим тридневним и живоносним васкрсењем подигао палога праоца, подигни мене који сам се грехом оклизнуо, показујући ми примере покајања. Ти који си својим преслав-

ним вазнесењем обожио примљено тело, и почаствовао га седењем са десне стране Оца, удостој ме да помоћу причешћа светим Тајнама Твојим добијем удео спасених који су са десне стране. Ти, који си силаском Утешитеља Твога Духа начинио своје свештене ученике скупоценим сасудима, покажи и мене достојна Његова доласка. Ти, који ћеш опет доћи да судиш васељени по правди, благоволи да Те и ја сретнем на облацима, Судију и Творца мога, са свима светима Твојим, да бесконачно славим и певам Тебе са беспочетним Твојим Оцем, и пресветим, и благим, и животворним Твојим Духом, сада и увек и у векове векова. Амин.

Молитва четврта,
светога Јована Дамаскина:

Владару, Господе Исусе Христе Боже наш, који једини имаш власт да људима отпушташ грехе, као благ и човекољубив, превиди све моје свесне и несвесне грехе, и удостој ме да се неосуђено причестим, божанским и преславним, и пречистим, и животворним Тајнама Твојим, не на казну, ни на муку, ни на умножење грехова, него на очишћење, и освећење, и обручење будућег живота и царства, на заштиту и помоћ, и на разбијање противника, на истребљење многих мојих сагрешења. Јер си Ти Бог милости, и милосрђа, и човекољубља, и Теби славу узносимо, са Оцем и Светим Духом, сада и увек и у векове векова. Амин.

**Молитва пета,
светога Василија Великог:**

Знам, Господе, да се недостојно причешћујем пречистим Телом Твојим и часном Крвљу Твојом, и крив сам, и суд себи једем и пијем, не разликујући Тела и Крви Тебе Христа и Бога мога. Но, уздајући се у Твоје милосрђе, приступам Теби који си рекао: који једе Тело моје и пије Крв моју, у мени борави и ја у њему. Смилуј се, дакле, Господе, и немој ме грешнога карати, него учини са мном по милости својој. И нека ми ова светиња буде на исцељење, и очишћење, и просвећење, и сачување, и спасење, и на освећење душе и тела; на прогнање сваког сањарења, и рђавог поступања, и ђаволског

делања које помоћу мисли ради у удима мојим; на смелост и љубав према Теби, на поправку живота и осигурање; на пораст врлине и савршенства; на испуњење заповести; на заједницу Светога Духа, на попутнину вечнога живота; на благопријатан одговор на Страшном суду Твом, не на суд или на осуду.

Молитва шеста,
светога Симеона Новог Богослова:

Од нечистих усана, од недостојног срца, од нечистог језика, од душе оскврнављене, прими молбу, Христе мој, и немој превидети ни моје речи, ни поређења, ни бестидност. Дај ми, Христе мој, да смело говорим оно што желим; и осим тога

научи ме шта треба да творим и говорим. Сагреших већма од блуднице, која сазнавши где се налазиш и купивши миро, дође да смело помаже Твоје ноге, Бога, мог, Господара и Христа мог. Као што нисси одгурнуо њу, која Ти је од срца дошла, ни на мене се немој згадити, Спаситељу, него ми допусти да Твоје ноге и држим, и целивам, и да их бујицама суза, као скупоценим миром, смело помажем. Умиј ме сузама мојим, очисти ме њима, Христе. Отпусти и сагрешења моја, и дај ми опроштај. Знаш мноштво зала, знаш и ране моје, и модрице моје видиш; али, и веру знаш, и намеру, видиш, и уздисање чујеш. За Тебе Боже мој, Творче мој, Изба-

витељу мој, није сакривена ниједна суза, нити делић једне сузе. Очи Твоје већ видеше оно што ја још нисам учинио; а у књизи Твојој записано је и оно што још није учињено. Види смерност моју; види толики мој труд, и опрости ми све грехе, Боже свега, да се чистим срцем, дршћућим разумом, и душом скрушеном, причестим Твојим чистим и пресветим Тајнама, помоћу којих се оживљује и обожује сваки који Тебе једе и пије чистим срцем. Јер Ти си рекао, Господару мој: сваки који једе моје Тело и пије моју Крв, у мени борави и ја у њему. Истинита је зацело реч Господара и Бога мог, јер причешћујући се божанским и боготворећим

Даровима, ја већ нисам сам но с Тобом, Христе мој, Светлошћу тросунчаном која просвећује свет. Нека, дакле, не будем сам без Тебе животодавца, дисања мог, живота мог, радовања мог, спасења свету. Тога ради, приступих Ти, као што видиш, са сузама и душом скрушеном. Молим да добијем избављење од својих сагрешења, и да се неосуђено причестим Твојим животодавним и беспрекорним Тајнама, да би Ти, као што си рекао, остао са мном свејадним, да ме не би саблазнитељ, нашавши ме без Твоје благодати лукаво зграбио, и саблазнивши, удаљио од Твојих боготворних речи. Тога ради падам пред Тобом и свесрдно Ти вапијем: као што

си блудног сина примио, и блудницу која Ти је пришла, тако прими мене блудног и развратног, Милосрдни. Јер приступајући Ти сада душом скрушеном, знам, Спаситељу, да Ти нико не сагреши као ја, нити учини дела која ја учиних. Али опет и ово знам, да ни величина сагрешења, ни мноштво грехова, не могу превазићи велику дуготрпељивост и крајње човекољубље Бога мог. Но оне који се усрдно кају, Ти милошћу сапатње и очишћујеш, и осветљујеш, и чиниш учесницима светлости, великодушно их чинећи заједничарима Твога Божанства. И често им казујеш као својим истинским пријатељима чудне ствари и за анђеле и за људски разум. То

ме чини смелим, то ме окрилъује, Христе мој. И уздајући се у Твоје богато према нама доброчинство, радујући се уједно и дршћући, причешћујем се огњем ја трава, и – о, необичног чуда! орошаван на неисказан начин, као некада купина која је несагориво горела. Сада захвалним умом и захвалним срцем, захвалним удовима душе и тела мога, клањам се и величам и славим Тебе, Боже мој, који си благословен сада и у векове. Амин.

Молитва седма,
светога Јована Златоуста:

Боже, отпусти, остави, опрости ми сагрешења моја, која Ти сагреших, било речју, или делом, или помишљу, хотимично или нехотично, свесно или несвесно; све ми

опрости као благ и човекољубив. И молитвама Твоје пречисте Матере, Твојих служитеља и светих сила, и свих светих који су Ти од памтивека угодили, благоволи да неосуђено примим свето и пречисто Твоје тело и часну крв, на исцељење душе и тела, и на очишћење мојих рђавих помисли. Јер је Твоје царство, и сила и слава, са Оцем и Светим Духом, сада и увек и у векове векова. Амин.

Молитва осма,
истог светитеља:

Нисам заслужан, Владару Господе, да уђеш под кров душе моје; али пошто као човекољубив желиш да живиш у мени, усуђујући се приступам. Кад наредиш, ја ћу отворити врата која си Ти

једини створио, и уђи ћеш са човекољубљем какав јеси; уђи ћеш и просветићеш мој помрачени разум. Верујем да ћеш то учинити, јер нисси отерао блудницу која Ти је дошла са сузама, нити си одбацио цариника који се покајао, нити си одгурнуо разбојника који је познао царство Твоје, нити оставио покајаног гонитеља као што је био, него си све који су Ти с покајањем пришли уврстио међу пријатеље своје, Ти који си једини благословен свагда, сада и у бесконачне векове. Амин.

Молитва девета,
истог светитеља:

Господе Исусе Христе Боже мој, отпусти, остави, очисти, и опрости ми грешном и непотребном и недостојном

слуги Твом погрешке, и сагрешења, и преступе моје, које Ти од младости моје па све до овога дана и часа сагреших, било свесно или несвесно, било речима или делима, било помислима и мислима и настојањима, и свима својим чувствима. И молитвама пречисте и приснодјеве Марије Мајке Твоје, која Те је чудесно родила, јединe непостидне наде и заштите и спасења мога, удостој ме да се неосуђено причестим пречистим, бесмртним, животворним и страшним Тајнама Твојим, на отпуштење грехова, и на живот вечни; на освећење и просвећење, јачину, исцељење и здравље душе и тела, и на уништење и потпуно погубљење мојих злих мисли

и помисли, и потхвата, и ноћних сањарења, мрачних и злих духова. Јер је Твоје царство, и сила, и слава, и част, и поклоњење, са Оцем и Светим Твојим Духом, сада и увек и у векове векова. Амин.

Молитва десета,
светога Јована Дамаскина:

Пред дверима храма Твога стојим, и не одступам од страшних помисли, но Ти Христе Боже, који си цариника оправдао и Хананејку помиловао, и разбојнику врата рајска отворио, отвори ми срце човекољубља Твог, и прими мене, који Ти прилазим и дотичем Те се, као блудницу и крвоточиву. Јер ова додирнувши крај ризе Твоје, лако доби исцељење, а она, држећи пречисте ноге

Твоје, стече опроштај грехова. А ја јадан, који се усуђујем да примим све Тело Твоје, нека не будем опаљен, већ ме прими као њих, и просвети чула душе моје, спаљујући кривице греха мога, молитвама оне која Те је чудесно родила и небеских Сила, јер си благословен у векове векова. Амин.

Молитва једанаеста,
светога Јована Златоуста:

Верујем, Господе, и исповедам да си Ти ваистину Христос, Син Бога живога, који си дошао у свет да грешнике спасеш, од којих сам први ја. Још верујем да је ово само пречисто Тело Твоје, и ово сама часна Крв Твоја. Стога ти се молим: помилуј ме, и опрости ми сагрешења моја, хотимична и нехотична,

учињена речју, и делом, свесно и несвесно, и удостој ме да се неосуђено причестим пречистим Тајнама Твојим на отпуштење грехова и на живот вечни. Амин.

Приступајући да се причестиш, говори у себи ове стихове Метафрастове:

Ево приступам божанском причешћу.

Саздатељу, не спали ме причешћем.

Јер си огањ који спаљује недостојне.

Већ ме очисти од сваке нечистоте.

Затим опет говори:

Прими ме данас, сине Божји, за причасника Тајне Вечере Твоје, јер нећу казати Тајну непријатељима Твојим; нити ћу Ти дати целив као

Јуда, већ као разбојник исповедам Те: помени ме, Господе, у царству Твоме.

Нека ми причешћивање светим Тајнама Твојим, Господе, не буде на суд или осуду већ на исцељење душе и тела. Амин.

Онда ове стихове:

Човече, ужасни се, гледајући Крв која обоготворава.

Јер је жар који недостојне сажиже.

Божанско Тело и обожује ме и храни:

Обожује дух, а ум храни чудно.

Онда тропаре:

Занео си ме љубавном чежњом Христе, и изменио Твојом божанском љубављу. Спали грехе моје огњем не-

вештаственим, и удостој ме да се испуним радошћу која је у Теби, да ликујући, Благи, величам два доласка Твоја.

Како ћу, недостојан, ући у сјај светих Твојих? Јер ако се усудим да заједно са њима уђем у брачне одаје, одећа ме окривљује, јер није брачна, и свезан – бићу избачен од анђела. Очисти, Господе, нечистоту душе моје, и спаси ме као човекољубив.

Онда молитву:

Човекољубиви Владару, Господе Исусе Христе, Боже мој, нека ми Светиње ове, не буду на осуду – као недостојном, већ на очишћење и освећење и душе и тела, и на залог будућег живота и царства. Приљубљивање уз Бога мени је добро, ослањање на Господа нада је спасења мога.

И опет:

Прими ме данас, Сине Божји, за причесника Тајне Вечере Твоје, јер нећу казати Тајну непријатељима Твојим; нити ћу Ти дати целив као Јуда, већ као разбојник исповедам Те: помени ме, Господе, у царству Твоме.

МОЛИТВЕ ПОСЛЕ СВЕТОГ ПРИЧЕШЋА

Слава Ти, Боже, Слава Ти, Боже, Слава Ти, Боже.

Затим следеће захвалне молитве:

Благодарим Ти, Господе, Боже, мој, што ме грешника ниси одгурнуо већ си ме удостојио да будем причесник Светиња Твојих. Захваљујем Ти што си мене недостојног удостојио да се причестим Твојим пречистим и небесним даровима. Но, човекољубиви Владико, који си нâс

ради умро и васкрсао и ове нам страшне и животворне Тајне Твоје даровао на добро и освећење душа и тела наших, дај да оне буду и мени на исцељење душе и тела, на одгнање сваког противника, на просвећење очију срца мог, мир душевних сила мојих, на веру непостидну, и на љубав нелицемерну, на испуњење премудрости, на очување заповести Твојих, на умножење божанске благодати Твоје и на усвојење царства Твога, да њима чуван у светлости Твојој увек помињем благодат Твоју, и да више не живим себи, већ Теби нашему Владару и Добротвору, и да тако отишавши из овог живота с надом на живот вечни, стигнем у вечни покој, тамо где је непрестано

ликовање оних који празнују, и бескрајна сладост оних који гледају неисказану красоту лица Твога, јер си Ти истинита жеља и неисказана радост оних који љубе Тебе, Христе Боже наш, и Тебе пева сва твар вавек. Амин.

Молитва светога Василија Великог:

Владару Христе Боже, Царе векова и Творче свега, захваљујем Ти за сва добра која си ми дао и за причешће пречистим и животворним Тајнама Твојим. Молим Те, Благи и Човекољубиви, сачувај ме под кровом Твојим и у сенци крила Твојих, и даруј ми да се чистом савешћу до последњег даха свог достојно причешћујем Светињама Твојим на отпуштење грехова и на живот вечни. Јер си Ти

хлеб живота, извор светиње, давалац добара, и Теби славу узносимо са Оцем и Светим Духом, сада и увек и у векове векова. Амин.

Молитва Метафрастова:

Саздатељу мој, који си ми добровољно дао Тело Своје за храну, који си огањ што спаљује недостојне, не спали ме, но још продри у моје удове и саставе, у све зглобове, у унутрашњост, у срце. Спали трње свих сагрешења мојих; душу очисти, мисли освети, учврсти саставе с костима, просвети пет простих чула, и свега ме прикуј за страх Твој. Увек покривај и чувај ме од сваког дела душегубног и речи. Очисти ме, и умиј ме, и украси ме; улепшај (ми душу), и уразуми

ме, и просвети ме. Покажи ме Твојим стаништем јединога Духа, а никада стаништем греха, да, уласком Причешћа, од мене као од огња бежи сваки злотвор, свака страст, као од дома Твога. Заступнике приводим Ти све свете, вође бестелесних сила, Претечу Твога, премудре апостоле, и још Твоју непорочну, чисту Матер, чијим молбама прими мене, слугу Твога, милосрдни Христе мој, и учини сином светлости. Јер си Ти, Благи, једини и освећење и светлост душа наших, и Теби, као што приличи, сви узносимо славу сваки дан, као Богу и Владару.

Молитва четврта:

Твоје свето Тело, Господе Исусе Христе Боже наш, не-

ка ми буде на живот вечни, и пречасна Крв Твоја на отпуштење грехова. Ово Причешће нека ми буде на радост, здравље и весеље; и на Твом страшном другом доласку удостој ме грешника да станем са десне стране славе Твоје, заступништвом пречисте Матере Твоје и свих светих Твојих.

Молитва Пресветој Богородици:

Пресвета Владичице Богородице, светлости помрачене душе моје, надо, заштито, прибежиште, утехо, радовање моје, захваљујем Ти што си ме недостојног удостојила да будем причесник пречистога Тела и пречасне Крви Сина Твога. Но, Ти, која си родила истиниту

Светлост, просвети умне очи срца мога; Ти, која си родила извор бесмртности оживи мене умртвљеног гресима; Ти, која си нежно – милостива Мајка милостивог Бога, помилуј ме и дај ми умилење и скрушеност у срцу, и смиреност у мислима мојим, и повратак из ропства помисли мојих, и удостој ме да до последњег даха свога неосуђено примам светињу пречистих Тајни на исцељење душе и тела, и дај ми сузе покајања и исповести, да бих Те певао и славио у све дане живота свога, јер си благословена и прослављена у векове. Амин.

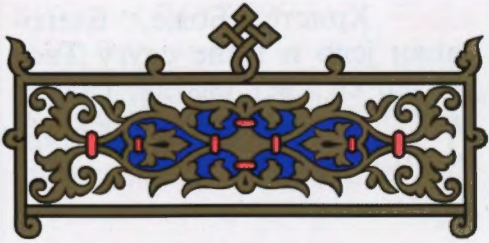

МОЛИТВЕ ПРЕ И ПОСЛЕ ЈЕЛА

Пре ручка

Прекрстивши се очитај ову молитву: Оче наш... затим: Слава Оцу и Сину и Светоме Духу, и сада и увек и у векове векова. Амин. Господе помилуј (трипут). Молитвама светих Отаца наших Господе Исусе Христе Боже наш помилуј нас. Амин. Потом се прекрсти и седи за сто. (Ако је присутан свештеник, по Господе помилуј, реци: Оче благослови! Ако ли је присутан епископ: Владико свети благослови! А свештеник бла-

госиља: Христе Боже, благослови јело и пиће слугу Твојих јер си свет свагда, сада и увек и у векове векова. Амин.)

После ручка

Уставши од стола и прекрстивши се очитај: Благодаримо Ти Христе Боже наш што си нас наситио Твојим земаљским добрима; не лиши нас ни Твог небеског царства, но као што си дошао међу Твоје ученике, Спаситељу, дарујући им мир, дођи и нама и спаси нас. Затим: Слава Оцу... и остало као на крају молитве пре јела. (Ако је присутан свештеник, завршава: Благословен Бог који нам је милостив и од својих богатих дарова [нас] храни својом благодаћу и човекољубљем свагда, сада и увек и у векове векова. Амин.)

Пре вечере

Прекрстивши се очитај: Јешће убоги и наситиће се, и прославиће Господа који Га траже; жива ће им бити срца у векове векова. Слава Оцу... као на крају молитве пре ручка.

По вечери

Уставши од стола и прекрстивши се очитај: Твоја утроба, Богородице, поста света трпеза с небесним хлебом, Христом Богом нашим; сваки који једе од њега не умире, као што рече Хранитељ свију. Затим: Часнију од херувима... Потом: Развеселио си нас, Господе, творевинама Твојим и делима руку Твојих обрадовасмо се. Светлост лица Твога поста знак на нама, Господе. Дао си ми весеље у срце. Од

плода пшенице, вина и уља свога умножише се.* У миру ћу и лећи и заспати јер ме Ти сам, Господе, настани у поуздању. Слава Оцу... (Ако је присутан свештеник завршава: С нама је Бог својом благодаћу и човекољубљем свагда, сада и увек, и у векове векова. Амин.)

* непријатељи моји.

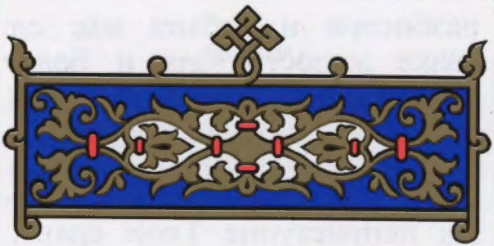

МОЛИТВА У СВАКО ДОБА

Христе Боже, коме се у свако време и сваког часа клањају и кога славе на небу и на земљи, дуготрпељиви, многомилостиви, многосажаљиви, који праведнике љубиш, а грешнике милујеш и све зовеш спасењу обећањем будућих добара. Ти Господе, прими и наше у овај час молитве и управи живот наш заповестима Твојим, душе наше освети, тела очисти, расуђивања исправи, мисли

разбистри и избави нас од сваке жалости, зла и бола; огради нас светим Твојим анђелима, да њиховим мноштвом чувани и вођени стигнемо до јединства вере и познања неприступне Твоје славе, јер си благословен у векове векова. Амин.

МОЛИТВА ПРОТИВ РУЖНИХ ПОМИСЛИ

Владару Господе Боже мој, у чијим је рукама судба моја, заштити ме по милости својој, и не допусти да пропаднем са безакоњима својим, нити да идем за вољом тела које похотом војује против духа. Твоје сам створење; не презри дело руку својих. Немој се одвратити од мене; сажали се, а не понизи. Слаб сам, немој ме презрети, Господе, јер Теби прибегох заштитнику своме Богу: исцели

душу моју, јер сагреших Теби; спаси ме ради милости Твоје, јер сам Ти одан од младости своје; нека се постиде они што траже да ме одгурну од Тебе помоћу нечистих дела, ружних помисли, некорисних сећања; удаљи од мене сваку нечистоту, свако зло, јер си Ти једини свет, једини силан, једини бесмртан, у свему беспримерно моћан, и свима дајеш силу за борбу против ђавола и његових војски. Јер Теби приличи свака слава, част и поклоњење, Оцу и Сину и Светоме Духу, сада и увек и у векове векова. Амин.

МОЛИТВА ПРОТИВ ОСКВРЊЕЊА

Када се деси некоме да у сну буде искушан по дејству ђавола, уставши из постеље, говори:

Молитвама светих Отаца наших, Господе Исусе Христе Боже наш, помилуј нас. Амин.

Молитве ове говори са умилењем и скрушеним срцем, као осуђеник; а треба их и сузама пропратити.

Онда говори: Слава Теби, Боже, наш, слава Теби. Царе, небески; Трисвето; по Оче наш: Господе, помилуј! 12 пута. Слава и сада: Ходите, поклонимо се... три пута; затим, псалам 50: Помилуј ме, Боже...

Онда, молитва прва светога Василија Великог:

Опет се јадник спотакох умом, и по рђавој навици служећи греху опет ме зароби кнез таме и родитељ страсних сласти, и као понижена роба приморава ме да служим његовој вољи и телесним жељама. И шта да чиним, Господе мој, и избавитељу, и заштитниче оних што се у Тебе надају, ако не да се опет вратим Теби, и зајецам, и испросим милост за оно што сам учинио? Али, бојим се и дрхћем, да не бих некако, свагда се исповедајући и обећавајући да одступим од зала, сваки час грешио, и не упутивши молитву своју Теби Богу моме, подстакао и дуготрпељивост Твоју на него-

довање. А ко ће поднети гнев Твој, Господе? Но, познавајући мноштво милосрђа Твог и пучину човекољубља Твог, ја опет прибегавам милости Твојој, и вапијем Ти: што сагреших опрости, помилуј ме палог; дај ми руку помоћи заглибљеном у глибу сласти; не допусти, Господе, да створење Твоје пропадне у безакоњима својим и у гресима својим, него, побуђен уобичајеним милосрђем Твојим и добротом, избави ме из блата и телесне нечистоте, и од страсних помисли које стално прљају кукавну душу моју. Јер ево, Господе, као што видиш, у њој нема места чиста, него се сва огуба, и цело тело покри рана. Сâм, дакле, човекољупче, лекару душа и

тела, и изворе милости, очисти је бујицом суза мојих чинећи да их изобилно проливам, излиј на ме човекољубље Твоје, и дај ми оздрављење и очишћење, и исцели мене скрушеног, и не одврати лице своје од мене, да ме огањ очајања не би прогутао као ствар. Него као што си рекао, истинити Боже, да велика радост бива на небу за једнога грешника који се каје, учини то и са мном грешним, и не затвори уши милосрђа Твога, пред молитвом покајања мога, него их отвори, и нека она као кâд изиђе преда Те. Јер Ти знаш немоћ природе, Творче, и лако падање у грех младости, тромост тела, и не гледаш на грехе, и примаш покајање оних који Те истин-

ски призивају. Јер се благослови и прослави пречасно и величанствено име Твоје, Оца и Сина и Светога Духа, сада и увек и у векове векова. Амин.

Молитва друга, светога Василија Великог:

Многомилостиви, непролазни, чисти, безгрешни Господе, очисти мене непотребног слугу Твог, од сваке прљавштине телесне и душевне, и од нечистоте моје која се од нехата и мрзоволе умножила у мени са свима осталим безакоњима. И покажи ме чиста, Господару, ради доброте Христа Твог; и освети ме силаском Пресветог Духа Твога, да бих се, дошавши к себи од магле нечистих привиђења ђаво-

ских и сваке прљавштине, удостојио чистом савешћу отворити своја прљава и нечиста уста и славити све свето име Твоје, Оца и Сина и Светога Духа, сада и увек и у векове векова. Амин.

Онда: Часнију од херувимâ и славнију неупоредиво од серафимâ, Тебе што непорочно Бога-Реч роди, сушту Богородицу, величамо.

Слава и сада: Господе помилуј! три пута. Благослови! и отпуст.

Онда ово: Прими, Господе, молитву од мене грешнога, и помилуј ме као благ и човекољубив.

МОЛИТВА ЗА ПОКОЈНЕ

Помени Господе, оце и браћу нашу уснуле у нади на васкрсење у живот вечни и све упокојене у побожности и вери, и опрости им свако сагрешење, хотимично и нехотично, што сагрешише речју, или делом, или мишљу. И усели их у места светла, у места свежине, у места одмора, одакле одбеже свака мука, жалост и уздисање, где гледање лица Твога весели све од века свете Твоје. Даруј им царство Твоје и учешће у неисказаним и вечним Твојим добрима, и наслађивање

у Твом бесконачном и блаженом животу. Јер си Ти живот, и васкрсење и покој уснулих слугу Твојих, Христе Боже наш, и Теби славу узашиљемо са беспочетним Твојим Оцем и Пресветим, и Благим, и животворним Твојим Духом, сада и увек и у векове векова. Амин.

САДРЖАЈ

О молитви 5

Молитве јутарње 11

Акатист Преслатком
Господу нашем
Исусу Христу 34

Акатист Пресветој
Владичици нашој
Богородици 55

Молебни канон Пресветој
Богородици 75

Молитве пре спавања 86

Молитвено правило пред
Свето причешће 109

Молитве после
Светог причешћа 158

Молитве пре и после јела 165

Молитва у свако доба 169

Молитва против
ружних помисли 171

Молитва против
оскврњења 173

Молитва за покојне 179

Исправке 183

ИСПРАВКЕ

25. страна: Крај 10, 11, и почетак 12. реда одозго изоставити текст **неизрециву сладост оних који гледају,** јер се понавља.

86. страна: 7. ред одозго стоји: **и** по црно, а треба црвено.